

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕАТРУ, КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ ІМЕНІ І. К. КАРПЕНКА-КАРОГО**

Інституту екранних мистецтв

Кафедра Звукорежисури

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
на тему**

«Дослідження проблем українського дубляжу з точки зору звукорежисера»

Студентки 2-м курсу ЗВР групи
Освітньої програми Звукорежисура
Спеціальності 021 Аудіовізуальне мистецтво
та виробництво
Галузі знань 02 Культура і мистецтво
Ступеня вищої освіти магістр

Науковий керівник доцент, кандидат
Мистецтвознавства

(почесне, вчене звання, науковий ступінь)

Куш Євген Вадимович

(ПІБ наукового керівника)

ЗМІСТ

ЗМІСТ	1
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДУБЛЯЖУ ТА ОЗВУЧЕННЯ	7
1.1 Історія розвитку дубляжу та озвучення у світі.....	7
1.2 Розвиток українського дубляжу та озвучення.....	10
1.3 Порівняння дубляжу та озвучення: переваги та недоліки	23
1.4 Київські студії озвучення та дубляжу	27
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2. ПРОЦЕС ЗАПИСУ ДУБЛЯЖУ ТА ОЗВУЧЕННЯ.....	34
2.1 Обладнання та програмне забезпечення для дубляжу та озвучення	34
2.2 Етапи процесу та особливості запису дубляжу та озвучення	40
2.3 Стандарти якості звуку в дубляжі та озвученні.....	48
Висновки до розділу 2	27
РОЗДІЛ 3. РОБОТА З АКТОРАМИ ДУЛЯБЖУ ТА АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО ДУБЛЯЖУ НА ПРИКЛАДІ ВИБРАНИХ ФІЛЬМІВ	54
3.1 Критерії оцінки якості дубляжу та озвучення з точки зору звукорежисера	54
3.2 Аналіз українського дубляжу на прикладі фільму "Гаррі Поттер та філософський камінь" та мультсеріалу "Хоробрі зайці"	63
3.3 Рекомендації щодо покращення якості українського дубляжу та озвучення	63
Висновки до розділу 3	27
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73

ВСТУП

Актуальність теми. Дубляж та озвучення відіграють надзвичайно важливу роль у сучасній кіно- та телеіндустрії. В умовах глобалізації та інтенсивного культурного обміну між країнами, якісний дубляж та озвучення стають ключовими факторами успішного просування аудіовізуального контенту на міжнародних ринках. Вони дозволяють подолати мовні бар'єри та зробити фільми, серіали, анімацію доступними для широкої глядацької аудиторії в різних куточках світу.

Для України, яка має багату культурну спадщину та талановитих митців, розвиток індустрії дубляжу та озвучення є особливо актуальним. Якісний український дубляж та озвучення не лише сприяють популяризації іноземного контенту серед вітчизняних глядачів, але й допомагають просувати українську мову та культуру на міжнародному рівні. Вони є потужним інструментом культурної дипломатії та м'якої сили, здатним формувати позитивний імідж України у світі.

Водночас, індустрія дубляжу та озвучення в Україні стикається з низкою викликів та проблем. Серед них – недостатній рівень професійної підготовки кадрів, брак сучасного технічного обладнання та програмного забезпечення, недосконалість законодавчої бази та системи захисту авторських прав. Ці фактори можуть негативно впливати на якість українського дубляжу та озвучення, а також стримувати розвиток галузі в цілому.

Тому дослідження сучасного стану, проблем та перспектив розвитку українського дубляжу та озвучення є надзвичайно актуальним та своєчасним. Воно дозволяє комплексно проаналізувати досягнення та недоліки вітчизняної індустрії, а також окреслити шляхи подальшого вдосконалення галузі. Такий аналіз є важливим як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

З теоретичної точки зору, дослідження українського дубляжу та озвучення збагачує вітчизняну науку новими знаннями та концепціями. Воно дозволяє глибше зрозуміти специфіку та закономірності розвитку галузі, її роль у контексті глобальних культурних процесів. Дослідження також сприяє

міждисциплінарному діалогу, залучаючи напрацювання з таких галузей, як перекладознавство, мовознавство, культурологія, мистецтвознавство тощо.

З практичної точки зору, дослідження українського дубляжу та озвучення має безпосереднє прикладне значення. Його результати та рекомендації можуть бути використані для вдосконалення роботи студій дубляжу та озвучення, підвищення кваліфікації фахівців галузі, оптимізації виробничих процесів. Дослідження також може бути корисним для формування державної політики в сфері аудіовізуальних медіа, зокрема в питаннях мовних квот, захисту національного культурного продукту, підтримки вітчизняної індустрії дубляжу та озвучення.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження: комплексно проаналізувати сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку українського дубляжу та озвучення, розробити рекомендації щодо вдосконалення галузі з урахуванням міжнародного досвіду та кращих практик.

Завдання дослідження:

1. Дослідити історію розвитку та сучасні тенденції в галузі дубляжу та озвучення у світі та в Україні.
2. Проаналізувати технічні, лінгвістичні та акторські аспекти процесу запису дубляжу та озвучення.
3. Вивчити роботу провідних київських студій дубляжу та озвучення, їх досвід та підходи.
4. Визначити рівень українського дубляжу на прикладі вибраних фільмів та серіалів.
5. Здійснити порівняльний аналіз якості українського дубляжу на прикладі вибраних фільмів та серіалів.
6. Виявити основні проблеми та виклики, що стоять перед індустрією дубляжу та озвучення в Україні.
7. Продемонструвати наявні проблеми українського дубляжу спираючись на власний досвід у цій галузі.

8. Розробити рекомендації щодо покращення якості українського дубляжу та озвучення з урахуванням міжнародних стандартів та кращих практик.

Об'єкт дослідження: індустрія дубляжу та озвучення в Україні та світі.

Предмет дослідження: особливості, проблеми та перспективи розвитку українського дубляжу та озвучення на сучасному етапі.

Новизна роботи. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в ньому вперше здійснено комплексний аналіз сучасного стану українського дубляжу та озвучення з урахуванням технічних, лінгвістичних, акторських та організаційних аспектів, а також їхніх проблем. Також у дослідженні розроблено оригінальні рекомендації щодо вдосконалення галузі, які враховують специфіку українського контексту та міжнародний досвід.

Практична значимість дослідження визначається тим, що його результати та рекомендації можуть бути використані в роботі студій дубляжу та озвучення, в процесі професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців галузі, в діяльності професійних асоціацій та організацій.

Інформаційна база дослідження включає в себе широкий спектр джерел: наукові публікації вітчизняних та зарубіжних авторів, законодавчі та нормативні документи, статистичні дані та матеріали засобів масової інформації. Також в дослідженні використовуються первинні дані, отримані в ході інтерв'ю з експертами галузі українського дубляжу та озвучення.

Методи дослідження. В процесі написання роботи була використана система загальнонаукових та спеціальних емпіричних і теоретичних методів дослідження. У дослідженні використовуються первинні дані, отримані в ході інтерв'ю з експертами галузі та аналізу конкретних кейсів українського дубляжу та озвучення. Також використовувалися такі емпіричні методи, як, спостереження, аналіз, опис, порівняння та узагальнення.

Структура роботи. Робота складається зі змісту, вступу, трьох розділів, підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи – 75 сторінок.

Апробація результатів дослідження. Результати даного дослідження були представлені на міжкафедральній конференції «Сучасні звукозорові технології в науково-практичних дослідженнях студентів магістрантів ККУТКиТ» 30 листопада 2023 року.

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДУБЛЯЖУ ТА ОЗВУЧЕННЯ

1.1 Історія розвитку дубляжу та озвучення у світі

Дубляж та озвучення є невід'ємною частиною сучасної кіноіндустрії, дозволяючи глядачам з різних країн насолоджуватися фільмами та серіалами на своїй рідній мові. Дубляж – це процес повної заміни оригінальної звукової доріжки фільму на іншу мову з синхронізацією губ акторів та їх рухів. Озвучення, в свою чергу є спрощеним варіантом дубляжу, так як у глядачів є можливість чути оригінальну звукову доріжку без повної заміни діалогів. Запис диктора накладається поверх оригіналу, та має право бути посередньо емоційним. У дубляжі задача полягає у повній передачі настрою, а також синхронізації мови оригінального актора та актора дубляжу, тобто потрапляння у ліпсинг.

Озвучення та дубляж можуть замовлятися для різних цілей, в залежності від поставлених задач. Для документальних фільмів, реаліті-шоу та інтерв'ю, де важливо зберегти автентичність оригінального звуку зазвичай використовують озвучення, а от на ігрові картини скоріше замовлять дубляж. Дубляж та озвучення також можуть використовуватися в освітніх цілях, роблячи знання та навички більш доступними. Вони також є ефективними інструментами у вивченні іноземних мов. [5]

Перші експерименти з дубляжем проводилися ще в епоху німого кіно, коли студії намагалися створювати різні мовні версії фільмів для різних ринків. Однак справжній прорив стався з появою звукового кіно, коли виникла потреба адаптувати фільми для глядачів, які не розуміли мови оригіналу. Перші спроби дублювати фільми були зроблені у Франції, Італії та Німеччині, де актори озвучували діалоги іноземних фільмів у студіях звукозапису. З розвитком технологій звукозапису та обробки звуку якість дубляжу покращилася і у 1930-х роках країни стали піонерами в галузі дубляжу, створюючи високоякісні дубльовані версії голлівудських фільмів для своїх глядачів. Голлівудські студії також швидко зрозуміли потенціал дубляжу для розширення своєї аудиторії на

міжнародному рівні. Paramount Pictures стала однією з перших студій, яка відкрила власний відділ дубляжу в 1930 році для озвучування своїх фільмів іноземними мовами.

Під час Другої світової війни дубляж та озвучення стали інструментами пропаганди. У повоєнні роки дубляж продовжував розвиватися в Західній Європі, де глядачі віддавали перевагу фільмам на своїй рідній мові.

З появою нових технологій у 1950-х та 1960-х роках, таких як магнітна стрічка та багатоканальний звук, якість дубляжу значно покращилася. З появою телебачення дубляж почав активно використовуватися і для озвучування телевізійних програм та серіалів. Це дозволило телевізійному контенту долати мовні бар'єри та охоплювати ширшу аудиторію в різних країнах. Дубляж став основним методом локалізації фільмів для зарубіжних ринків. Багато країн створили власні студії дубляжу, які тісно співпрацювали з голлівудськими студіями для створення високоякісних дубльованих версій фільмів.

З розвитком цифрових технологій у 1990-х та 2000-х роках процес дубляжу та озвучення став ефективнішим та менш затратним. З'явилися цифрові методи запису та обробки звуку, які дозволили підвищити якість дубляжу та прискорити процес виробництва. Комп'ютерні програми для обробки звуку та автоматизовані системи синхронізації губ значно спростили роботу звукорежисерів та акторів дубляжу по всьому світу. [1]

Сьогодні це глобальна індустрія з мільярдними оборотами. Дубляж залишається важливим інструментом локалізації аудіовізуального контенту в багатьох країнах світу. Він використовується не тільки для озвучування фільмів і серіалів, але й для дубляжу відеоігор, рекламних роликів, документальних фільмів та інших форм контенту. Якість дубляжу та адаптації діалогів для іноземної аудиторії стали ключовими факторами успіху на міжнародному ринку. Перекладачі, адаптатори та актори дубляжу працюють у тісній співпраці, щоб забезпечити максимальну відповідність оригіналу та зберегти задум авторів.

Найбільші студії дубляжу знаходяться в США, Франції, Німеччині, Італії та Японії. Незважаючи на розвиток технологій та популярність субтитрів,

дубляж та озвучення залишаються важливими інструментами локалізації аудіовізуального контенту, роблячи його доступним для широкої аудиторії.

Дубляж також відіграє важливу роль у культурній дипломатії, дозволяючи глядачам з різних країн знайомитися з культурою та традиціями інших народів через кіно та телебачення. Якісний дубляж сприяє міжкультурному діалогу та взаєморозумінню. Разом з тим, розвиток технологій призвів до появи альтернативних методів локалізації, таких як субтитрування та закадрове озвучення. Ці методи мають свої переваги, зокрема збереження оригінальної звукової доріжки та голосів акторів, і часто використовуються для локалізації контенту для невеликих мовних ринків.

Однак у багатьох країнах, особливо там, де значна частина населення не володіє іноземними мовами, дубляж залишається найпопулярнішим методом локалізації. У Франції, Італії, Німеччині, Іспанії та інших країнах Європи дубляж є невід'ємною частиною кіноіндустрії та культурної традиції. В Індії та Китаї дубляж також відіграє важливу роль у розвитку національного кінематографу та об'єднанні країни. В Індії фільми дублюються десятками місцевих мов, що дозволяє охопити широку та різноманітну аудиторію по всій країні.

Сучасні студії дубляжу використовують найновіші технології запису та обробки звуку для створення високоякісних дубльованих версій фільмів і серіалів. Актори дубляжу проходять спеціальну підготовку, щоб забезпечити високу якість озвучування та точну передачу емоцій та інтонацій персонажів. Незважаючи на те, що дубляж іноді критикують за спотворення оригінального задуму творців та втрату автентичності, багато глядачів цінують можливість дивитися фільми та серіали на своїй рідній мові без необхідності читати субтитри.

У майбутньому дубляж, ймовірно, продовжить розвиватися та адаптуватися до нових технологій і потреб глядачів. Зі зростанням популярності потокового відео та міжнародного обміну контентом попит на високоякісний дубляж зростатиме. Водночас розвиток технологій штучного інтелекту та

синтезу мовлення може призвести до появи нових методів дубляжу, які будуть менш залежні від акторів озвучування та зможуть забезпечити більш швидкий і економічний процес локалізації контенту.

Крім того, дубляж може відігравати важливу роль у забезпеченні доступності аудіовізуального контенту для людей з порушеннями зору або слуху. Дубльовані версії фільмів і серіалів з аудіоописом можуть зробити їх доступними для людей з вадами зору, а субтитри та сурдопереклад – для глухих та слабочуючих глядачів. [2]

У контексті глобалізації та зростання культурного розмаїття дубляж також може стати інструментом підтримки та популяризації мов меншин і корінних народів. Дубляж фільмів та серіалів мовами меншин може сприяти їх збереженню та розвитку, а також розширювати доступ цих спільнот до культурних надбань людства. В країнах з багатомовним населенням, таких як Швейцарія або Бельгія, дубляж та озвучення різними мовами дозволяють кожній мовній спільноті споживати контент рідною мовою та підтримувати свою культурну самобутність. У процесі домінування англійської мови, дубляж та озвучення можуть стати інструментами збереження та популяризації менш поширених мов. Локалізація контенту мовами меншин не лише робить його доступним для носіїв цих мов, але й підвищує їх престиж та привабливість для молодших поколінь.

Таким чином, дубляж та озвучення мають довгу та багату історію, яка тісно переплітається з розвитком кіно та телебачення. Від перших експериментів у 1920-х роках до сучасної глобальної індустрії дубляж пройшов довгий шлях і продовжує відігравати важливу роль у світі аудіовізуального контенту.

1.2 Розвиток українського дубляжу та озвучення

Розвиток українського дубляжу та озвучення має свою унікальну історію, яка тісно пов'язана з вітчизняним кінематографом та соціально-політичними змінами в країні. Перші спроби дублювати іноземні фільми українською мовою були зроблені ще в 1930-х роках, коли Україна входила до складу СРСР. Вже

тоді в Україні існувала потужна школа дубляжу, яка займалася озвучуванням фільмів і мультфільмів для всесоюзного прокату. Однак, через політику русифікації та домінування російської мови в радянському кінематографі, українськомовний дубляж не набув значного поширення. [15]

Ситуація почала змінюватися з проголошенням незалежності України в 1991 році. Українська індустрія дубляжу продовжила розвиватися, адаптуючись до нових реалій та потреб глядачів. З'явилася потреба в створенні власної індустрії дубляжу та озвучення, яка б забезпечувала українських глядачів якісним аудіовізуальним контентом рідною мовою. [20] У 1990-х роках почали з'являтися перші студії дубляжу. такі як "Так Треба Продакшн" та "Постмодерн", які займалися озвученням зарубіжних фільмів та серіалів для українського телебачення. Відбувалися перші дублювання іноземних фільмів, таких як "Титанік", "Матриця" та "Володар пернів" тощо. Однією із перших стрічок, які показали українською на телебаченні, був серіал «Альф». Його озвучили на замовлення телеканалу ICTV у 1996 році. Акторами дикторами, що озвучили ролі у серіалі були Євген Малуха, Микола Козій та Ніна Касторф.

Важливою подією для розвитку українського дубляжу стало прийняття Закону України "Про кінематографію" в 1998 році, який зобов'язував дистриб'юторів забезпечувати українськомовний дубляж або субтитри для всіх іноземних фільмів, що виходять в український прокат [24]. Це стимулювало розвиток індустрії дубляжу та сприяло появі нових студій і талановитих акторів озвучення.

У 2000-х роках український дубляж продовжував розвиватися, зокрема завдяки діяльності студії "Le Doyen", яка стала одним з лідерів галузі та відома своєю високою якістю дубляжу. Студія співпрацює з провідними голлівудськими компаніями та озвучує блокбастери, анімаційні фільми та серіали для українського ринку.

Водночас, розвиток українського озвучення пов'язаний з популярністю телевізійного контенту та зростанням кількості українських телеканалів. Сьогодні в Україні діють професійні студії дубляжу, які займаються

озвучуванням фільмів, серіалів, мультфільмів та інших форм аудіовізуального контенту українською мовою. Ці студії співпрацюють з провідними світовими кіностудіями та телекомпаніями, забезпечуючи високу якість українського дубляжу.

З початку дубляжної історії України багато акторів стали справжніми професіоналами своєї справи. Багато з них мають театральну освіту та досвід роботи на сцені та знімальному майданчику, що дозволяє їм точно передавати емоції та характери персонажів. Часто під час перегляду фільмів чи серіалів вітчизняного виробництва можна впізнати знайомі голоси акторів дикторів. [3]

Існує величезний список імен акторів дубляжу добре відомих шанувальникам українського дубляжу. Тенденція «закріпленого голосу» в українському дубляжі дозволяє пересічним українцям запам'ятати голоси українських акторів дубляжу. «Закріплення голосу» означає те, що до певного відомого зарубіжного актору ретельно підбирається голос українського актора дубляжу і закріплюється за ним. Під час підбору голосів для затвердження обов'язково проводяться проби на яких записуються 4-5 акторів відповідного віку.

З часом в Україні стали популярними також «брендвойси», тобто голоси, що закріплені за певними рекламними компаніями або телеканалами. Прикладом «брендвойсів» можуть бути такі актори як Ігор Стальчук (телеканал ICTV), Євген Сінчук (1+1), Андрій Твердак (ТЕТ) тощо. Своєрідним «брендвойсом» київського метрополітену є Юрій Гребельник, що озвучив всі станції у 2018 році.

«Брендвойсом» також можна назвати озвучення реклами, тобто представлення певного продукту покупцям. У цьому випадку голос актора диктора закріплюється на певний проміжок часу, зазначений у контракті.

За час існування українського дубляжу актори та режисери стали великою родиною. Хто у переносному сенсі, а хто у буквальному, тому у великій родині акторів дубляжу часто можна побачити подружні пари, а іноді навіть цілі сім'ї.

Голос Народного Артиста України Олександра Задніпровського (Леся Задніпровський) можна почути у серії фільмів про Гаррі Поттера у ролі професора Дамблдора. Його дружина Наталя Задніпровська-Плахотнюк також часто дублює персонажів різних фільмів та серіалів. Назар Задніпровський зазвичай з'являється у дубляжі різноманітних мультфільмів. Він озвучив головну роль Майка Вазовського у мультфільмах «Корпорація монстрів» та «Університет монстрів», персонажа Бінго-Бонго із мультфільму «Думками навиворіт», Титана із «Мега мозку», Стефано із «Мадагаскар 3», головного персонажа мультфільму «Бейбі Бос» та багато інших.

Сім'я Зіновенко займається дубляжем у повному складі. Подружжя Тетяни та Анатолія Зіновенко вже давно дарує свої голоси героям в кіно та персонажам мультфільмів. Їхні голоси разом ми можемо почути у мультфільмі «Зоотрополіс», де вони озвучили батьків головної героїні. На екрані у кіно ми можемо їх побачити разом у ситкомі «Коли ми вдома». Тетяна Зіновенко також відома тим, що озвучила роль рибки Дорі у серії мультфільмів («У пошуках Немо», «У пошуках Дорі»).

Їхні діти не стали винятком і також працюють акторками дубляжу. Єлизавета та Анастасія часто дарують свої голоси персонажами різноманітних мультфільмів.

Українська акторка Лідія Муращенко вже багато років озвучує та дублює різноманітних персонажів фільмів, мультфільмів та серіалів. Її дочка Дарина також має відповідну освіту та є акторкою дубляжу. Серед відомих ролей Лідії є Нарциса Мелфой із серії фільмів «Гаррі Поттер», Королева Інгрит у фільмі «Чаклунка: Повелителька темряви», тощо. Дарина Муращенко відома роллю Мері Остін з фільму «Богемна Рапсодія», Марго з фільму «Меню», Белль із «Красуня та чудовисько» тощо. Також Лідія та Дарина часто дублюють персонажів фільмів і серіалів від Netflix.

Акторами дубляжу є подружжя Євгена та Марини Локтіонових, які активно дублюють персонажів фільмів та серіалів. Їхні голоси разом ми можемо почути у серіалі від Netflix «Сексуальна освіта». Із відомих ролей Євгена можна

виділити Тоада із мультфільму «Брати Супер Маріо в кіно», а Марина озвучувала Герміону Гренджер у серії фільмів про «Гаррі Поттера», головну героїню мультфільму «Зоотрополіс» Джуді Гопс та багато інших.

Михайло Жонін та Юлія Перенчук на момент запису дубляжу турецького серіалу «Величне століття: Роксолана» були парою. Вони озвучили дві головні ролі – Султана Сулеймана та Хюрем Султан. Проте на сьогоднішній день їхні стосунки завершені і кожен окремо одне від одного продовжують дубляжну кар'єру.

Відомі дикторські голоси Дмитра та Володимира Терещуків також можна часто почути в озвученні або дублюванні фільмів чи серіалів. Брати не часто знімаються у кіно та не є публічними людьми, але за своїм плечима мають безліч різноманітних ролей в озвученні та дубляжі українською мовою. Серед робіт Дмитра Терещука можна відзначити одні з головних ролей серіалу «Корона», також роль сера Ланселота у фільмі «Ніч у музеї 3» тощо. Також голос Дмитра закріплений за британським актором Томом Гіддлстоном. Серед цікавих та різноманітних ролей Володимира Терещука можна згадати роль Честера Ві у мультфільмі «Мінлива хмарність, іноді фрикадельки 2», роль Вудді у серії мультфільмів «Історія іграшок», роль черепахи у мультфільмі «Лео», всім відомого персонажа Шрама із легендарного мультфільму «Король лев» та багато-багато інших.

Представники однієї з найвідоміших акторських династій України – Сумських-Хостікоєвих також можна часто почути в українському дубляжі. Сестри Сумські разом брали участь у дубляжі мультфільму «Відважна». А ще, голосом Ольги Сумської говорить персонажка Саллі із мультфільму «Тачки». В'ячеслав Хостікоєв є відомим актором не тільки дубляжу, а і затребуваним молодим актором Національного театру імені Івана Франка. Віднедавна, голос В'ячеслава закріплений за голлівудським актором Тімоті Шаламе і його можна почути у таких фільмах як «Дюна», «Інтерстеллар», «Вонка» тощо.

Крім професійних акторів дубляжу, в деяких фільмах можна почути і голоси зірок українського шоу-бізнесу. Оля Полякова «подарувала» свій голос

персонажу з мультфільму «Емоджі муві» Смайлі, а Сергій Притула озвучив цікавого персонажа кролика Сніжка в мультфільмі «Секрети домашніх тварин». Відомий співак та фронтмен гурту «ТНМК» Олег «Фагот» Михайлюта озвучив таких колоритних персонажів, як Мауї із мультфільму «Ваяна», а також Джека Спарроу із «Піратів Карибського моря». Голосом співака Сергія Бабкіна в українському дубляжі є персонаж Грінч із однойменного мультфільму, а голос співачки Джамали можна почути у мультфільмі «Ральф-руйнівник 2». [23] Також часто в українському дубляжі можна почути голос акторки театру та кіно Віталіни Біблів. Із найвідоміших її ролей можна згадати персонажа Печаль із мультфільму «Думками навиворіт», а також Віталіна часто озвучує американську акторку Ребел Вілсон («Шахрайки», «Ніч у музей 3»). Ще одна акторка театру та кіно Наталка Денисенко також часто виступає як акторка дубляжу. Її голосом говорить персонаж Радість із вже згаданого вище мультфільму «Думками навиворіт». Юрій Горбунов та Катерина Осадча теж вдало озвучують персонажів мультфільмів. Юрій є голосом Бастера Муна із серії мультфільмів «Співай», а Катерина подарувала свій голос персонажу Люсі із серії мультфільмів «Нікчемний я». Також, у мультфільмі «Нікчемний я» можна почути брендвойс телеканалу СТБ Павла Костіцина, який озвучив головного героя Гру.

В озвучуванні мультфільму українського виробництва «Мавка» майже за всіх персонажів виступали саме зірки шоу-бізнесу: Наталка Денисенко, Артем Пивоваров, Михайло «Дзідзьо» Хома, Олена Кравець, Олег Скрипка та Юлія Саніна. Багато з них мали раніше деякі ролі в дублюванні українською мовою фільмів. Наприклад, голосом Юлії Саніної говорить королева Барб у мультфільмі «Тролі 2: Світове турне» та Смурфквітка у «Смурфики: Загублене містечко». Олена Кравець дублювала таких персонажів як Матильду із «Angry birds у кіно» та Скарлет Протівсіх у мультфільмі «Посіпаки».

Однією з особливостей українського дубляжу є увага до мовних норм та культурних особливостей. Попри ідеологічний тиск та цензуру, українські

актори дубляжу, перекладачі та адаптатори намагаються не лише точно передати зміст оригіналу, але й зробити текст природним та зрозумілим для української аудиторії, а також зберегти багатство української мови. Це часто передбачає адаптацію жартів, каламбурів та інших мовних елементів до українських реалій використовуючи різноманітні лексичні та стилістичні засоби. Завдяки цьому, українська мова в кіно та на телебаченні зберігає свою самобутність та естетичну привабливість. [14]

Через це важливо підтримувати та розвивати освітні програми в галузі дубляжу та озвучення. Підготовка нового покоління акторів дубляжу, звукорежисерів, перекладачів та адаптаторів є запорукою успішного майбутнього українського дубляжу. Співпраця між освітніми закладами, професійними студіями та галузевими асоціаціями може допомогти забезпечити якісну підготовку фахівців та їх успішне працевлаштування в індустрії.

Також, український дубляж відіграє важливу роль у популяризації та розвитку української мови. В умовах глобалізації та домінування російської мови в деяких сферах життя та російськомовного контенту на українському медіа-ринку, український дубляж фільмів і серіалів дозволяє глядачам насолоджуватися якісним контентом рідною мовою та підтримувати її престиж і актуальність серед глядачів різних поколінь. У радянські часи, коли українська мова була витіснена з багатьох сфер суспільного життя, дубляж фільмів і мультфільмів українською став однією з небагатьох можливостей для глядачів чути рідну мову з екранів. Дубльовані фільми та серіали не лише розважають глядачів, але й збагачують їхній словниковий запас, знайомлять з новими поняттями та реаліями. Вони також допомагають формувати мовну культуру та естетичний смак аудиторії. [15]

Сьогодні, коли питання мовної ідентичності та розвитку української мови набуває особливого значення, український дубляж продовжує відігравати важливу роль у формуванні мовно-культурного простору України. Завдяки якісному українському дубляжу, глядачі мають можливість насолоджуватися

найкращими зразками світового кіно та телебачення рідною мовою, що сприяє зміцненню позицій української мови в суспільстві. Водночас, розвиток українського дубляжу не обмежується лише питаннями мови та культури. Він також має важливе економічне та соціальне значення. Індустрія дубляжу створює робочі місця для акторів, перекладачів, звукорежисерів та інших фахівців, сприяючи розвитку креативних індустрій в Україні.

Важливим є підвищувати обізнаність суспільства про роль та значення дубляжу в розвитку української мови та культури. Просвітницькі кампанії, публічні заходи та дискусії можуть допомогти сформувати у глядачів розуміння важливості підтримки українського дубляжу та його ролі у збереженні та розвитку української мови. Дубльовані фільми та серіали не лише розважають глядачів, але й збагачують їхній словниковий запас, знайомлять з новими поняттями та реаліями. Вони також допомагають формувати мовну культуру та естетичний смак аудиторії.

Перспективним напрямком розвитку українського дубляжу є його використання для популяризації України та української культури у світі. Якісний український дубляж іноземних фільмів і серіалів може стати своєрідною "візитівкою" України, демонструючи багатство та красу української мови, а також талант українських акторів і фахівців дубляжу. Для цього необхідно розвивати міжнародну співпрацю та просувати український дубляж на світових ринках. Участь українських студій дубляжу в міжнародних проектах, співпраця з іноземними партнерами та просування українського дубляжу на міжнародних кінофестивалях та форумах може допомогти зміцнити позиції України в глобальній індустрії дубляжу. [7]

Водночас, українська індустрія дубляжу стикається з певними викликами. Один з них – це питання фінансування та державної підтримки. В умовах обмеженого бюджету та відсутності чітких механізмів підтримки кіноіндустрії, українським студіям дубляжу часто доводиться шукати альтернативні джерела фінансування та працювати в умовах жорсткої конкуренції. Ще одним викликом

є питання авторських прав та легального доступу до контенту. В епоху інтернету та цифрових технологій, коли фільми та серіали можна легко знайти в мережі в неофіційних перекладах, студії дубляжу мають працювати над тим, щоб забезпечити глядачам легальний та зручний доступ до якісного українського дубляжу. Та незважаючи на ці виклики, українська індустрія дубляжу має великий потенціал для розвитку.

Для того, щоб повною мірою реалізувати цей потенціал, українській індустрії дубляжу необхідна підтримка держави та суспільства. Це передбачає створення сприятливих умов для розвитку галузі, включаючи законодавчу підтримку, фінансові стимули, захист авторських прав та боротьбу з піратством. Також важливо підвищувати престиж професії актора дубляжу та забезпечувати належні умови праці та гідну оплату для фахівців галузі. Крім того, важливо розвивати співпрацю між українськими студіями дубляжу, кіностудіями, телеканалами та онлайн-платформами. Це дозволить створювати якісний український дубляж для широкого спектру контенту та забезпечувати його доступність для глядачів на різних платформах.

Український дубляж має багату історію та великий потенціал для розвитку. Від перших кроків у часи СРСР до сучасної індустрії, український дубляж пройшов довгий шлях і продовжує відігравати важливу роль у розвитку української мови, культури та кіноіндустрії. Для того, щоб повною мірою реалізувати цей потенціал, необхідні зусилля та співпраця всіх зацікавлених сторін – держави, бізнесу, освітніх закладів, професійних асоціацій та громадянського суспільства. Тільки спільними зусиллями можна забезпечити успішне майбутнє українського дубляжу та його внесок у розвиток України та її позиціонування у світі. Якісний український дубляж може стати конкурентною перевагою України на міжнародному ринку аудіовізуальних послуг. Зі зростанням попиту на локалізацію контенту в різних країнах світу, Україна має всі шанси стати регіональним хабом для дубляжу та озвучення, надаючи послуги студіям та компаніям з різних країн. Для того, щоб реалізувати цей потенціал,

українській індустрії дубляжу необхідно інвестувати в розвиток технологій, інновації та людський капітал. Це передбачає модернізацію студій дубляжу, впровадження нових технологій запису та обробки звуку, а також постійне навчання та підвищення кваліфікації фахівців галузі. [1]

Також важливо розвивати співпрацю між українськими студіями дубляжу та міжнародними партнерами, брати участь у галузевих виставках, конференціях та фестивалях. Це дозволить українським фахівцям переймати кращий світовий досвід, знаходити нових клієнтів та партнерів, а також просувати Україну як надійного та якісного постачальника послуг дубляжу та озвучення.

Для того, щоб повною мірою реалізувати цей потенціал, необхідні спільні зусилля держави, бізнесу та громадянського суспільства. Держава має створити сприятливі умови для розвитку індустрії дубляжу, включаючи законодавчу підтримку, фінансові стимули та захист прав інтелектуальної власності. Бізнес має інвестувати в розвиток технологій, інновації та людський капітал, а також розвивати співпрацю з міжнародними партнерами. Громадянське суспільство, в свою чергу, має підтримувати та популяризувати український дубляж як важливий елемент національної культури та ідентичності.

Незважаючи на значні досягнення, український дубляж та озвучення все ще стикаються з певними викликами. Зокрема, це недостатнє фінансування галузі, низькі гонорари, брак професійних кадрів та технічного обладнання, піратство та нелегальне розповсюдження дубльованого контенту, а також конкуренція з боку російськомовного дубляжу. Тим не менш, індустрія продовжує розвиватися, адаптуючись до нових технологій та запитів глядачів.

Сьогодні український дубляж та озвучення є невід'ємною частиною вітчизняного кінематографу та телебачення, забезпечуючи мільйони глядачів якісним аудіовізуальним контентом рідною мовою. Завдяки талановитим акторам, режисерам та звукорежисерам, українські глядачі мають змогу насолоджуватися найкращими зразками світового кіно та телебачення, відчуваючи їх близькість та доступність через рідну мову.

Український дубляж поступово набуває визнання і за межами країни. У 2013 році український дубляж мультфільму "Заплутана історія" отримав нагороду "Золота рукавичка" на Міжнародному фестивалі дубляжу та закадрового озвучення в Берліні.

В Україні також активно розвивається озвучення реклами, відеоігор та корпоративних відео. Багато українських акторів, які починали свою кар'єру в дубляжі, згодом стали відомими в кіно та на телебаченні.

Український дубляж має свої особливості, такі як дублювання пісень для збереження атмосфери оригіналу, креативна адаптація жартів та каламбурів, а також використання суржику для створення комічного ефекту або характеристики персонажів.

Перспективними напрямками розвитку українського дубляжу є співпраця з іноземними студіями, локалізація українського контенту для міжнародного ринку, розвиток власного виробництва анімаційних фільмів та серіалів, а також дубляж для людей з обмеженими можливостями. Для успішного розвитку українського дубляжу необхідно покращувати технічну базу, підвищувати кваліфікацію фахівців, створювати сприятливе законодавче та економічне середовище, а також зберігати унікальні особливості та традиції галузі.

Важливим аспектом розвитку українського дубляжу є підготовка професійних кадрів. В Україні діють курси та школи дубляжу, які готують акторів, режисерів та звукорежисерів. Серед них можна відзначити школу дубляжу та озвучення "Showmax", а також курси при студіях "Le Doyen" та "Postmodern". Ці навчальні заклади дають можливість талановитим людям опанувати професію та розпочати кар'єру в індустрії дубляжу. Вони забезпечують студентів необхідними знаннями та практичними навичками, а також допомагають налагодити зв'язки з провідними студіями та режисерами дубляжу.

Окрім професійної підготовки, важливу роль у розвитку українського дубляжу відіграють професійні спільноти та асоціації. Наприклад, в Україні діє Асоціація акторів та режисерів дубляжу, яка об'єднує фахівців галузі та

представляє їхні інтереси. Асоціація займається питаннями професійного розвитку, захисту прав та інтересів своїх членів, а також популяризацією українського дубляжу на національному та міжнародному рівнях. Вона організовує професійні заходи, майстер-класи та конференції, а також співпрацює з державними органами та громадськими організаціями.

Ще одним важливим фактором розвитку українського дубляжу є технологічний прогрес. Сучасні технології дозволяють створювати дубляж високої якості, який максимально точно відтворює оригінальний звук та емоції акторів. Студії дубляжу використовують новітнє обладнання та програмне забезпечення для запису, редагування та зведення звуку. Це дозволяє досягти високої чіткості та природності звучання, а також забезпечити синхронізацію звуку з зображенням.

Крім того, розвиток цифрових технологій відкриває нові можливості для дистрибуції та монетизації дубльованого контенту. Зокрема, популярності набувають онлайн-платформи та стримінгові сервіси, які пропонують глядачам дубльовані версії фільмів та серіалів. Ці платформи дозволяють студіям дубляжу та правовласникам контенту охопити ширшу аудиторію та отримати додаткові прибутки. Водночас, вони створюють нові виклики, пов'язані з захистом авторських прав та боротьбою з піратством.

Український дубляж може стати потужним інструментом культурної дипломатії та просування українського контенту за кордоном. Якісний дубляж українських фільмів та серіалів іноземними мовами може привернути увагу міжнародної аудиторії та популяризувати українську культуру у світі. Для цього необхідно розвивати співпрацю з іноземними студіями дубляжу, а також підтримувати переклад та адаптацію українського контенту для різних мовних та культурних середовищ. Це вимагає не лише фінансових ресурсів, але й стратегічного планування та ефективної комунікації.

Окремої уваги заслуговує роль українського дубляжу в забезпеченні доступності контенту для людей з порушеннями зору та слуху. Дубляж з тифлокоментарем та сурдоперекладом дозволяє цим людям повноцінно

сприймати аудіовізуальний контент та брати участь у культурному житті суспільства. В Україні вже є позитивний досвід створення дубляжу з тифлокоментарем та сурдоперекладом, зокрема, для фільмів та мультфільмів. Однак ця практика потребує подальшого розвитку та підтримки з боку держави та суспільства. [2]

Ще одним перспективним напрямком розвитку українського дубляжу є дубляж навчального та освітнього контенту. Якісний дубляж лекцій, вебінарів, онлайн-курсів та інших освітніх матеріалів може зробити їх доступними для ширшої аудиторії та сприяти популяризації знань. Особливо актуальним це стає в умовах пандемії та переходу багатьох освітніх процесів в онлайн-формат. Дубляж освітнього контенту українською мовою може допомогти подолати мовний бар'єр та забезпечити рівний доступ до знань для всіх громадян України.

Україна може стати важливим гравцем у розвитку дубляжу та озвучення, але для цього необхідні зусилля та співпраця різних зацікавлених сторін, сприятливі умови та популяризація кращих практик.

Підсумовуючи, можна сказати, що розвиток українського дубляжу має не лише культурне та мовне, але й економічне та соціальне значення. Від збереження української мови в умовах русифікації до створення нових робочих місць та можливостей для розвитку креативних індустрій - український дубляж відіграє важливу роль у розвитку України як сучасної європейської держави.

Тільки спільними зусиллями можна забезпечити успішне майбутнє українського дубляжу та його внесок у розвиток України як сильної, сучасної та конкурентоспроможної держави на міжнародній арені. А український дубляж, зі свого боку, продовжуватиме відігравати важливу роль у збереженні та розвитку української мови, культури та ідентичності, об'єднуючи українців навколо спільних цінностей та прагнень.

1.3 Порівняння дубляжу та озвучення: переваги та недоліки

Дубляж та озвучення є двома основними методами локалізації аудіовізуального контенту для іноземної аудиторії. Кожен з цих методів має свої переваги та недоліки, які впливають на вибір підходу для конкретного проекту.

Дубляж передбачає повну заміну оригінальної звукової доріжки на нову, яка містить переклад діалогів на цільову мову. Основною перевагою дубляжу є створення ілюзії, що актори розмовляють мовою глядача, що сприяє кращому зануренню в сюжет та емоційному залученню. Дубляж також дозволяє адаптувати гумор, каламбури та культурні відсилання для кращого сприйняття цільовою аудиторією.

Однак, дубляж має і свої недоліки. Перш за все, це висока вартість та трудомісткість процесу, який вимагає залучення професійних акторів, режисерів та звукорежисерів. Крім того, дубляж може призводити до втрати автентичності та нюансів акторської гри, особливо якщо переклад не враховує інтонації та емоційні відтінки оригіналу.

Озвучення, в свою чергу, передбачає накладання перекладу на оригінальну звукову доріжку без її повної заміни. Основною перевагою озвучення є збереження автентичності та емоційності акторської гри, а також можливість чути оригінальні голоси акторів. Озвучення також є менш витратним та трудомістким процесом порівняно з дубляжем, що робить його привабливим для проектів з обмеженим бюджетом. В такій сфері застосування, як документальне кіно, озвучення дозволяє зберегти автентичність та реалістичність зображуваних подій та людей, передаючи їхні справжні емоції та думки.

Озвучення також широко використовується в жанрі реаліті-шоу та телевізійних програм, де спонтанність та природність учасників є ключовими елементами. Повна заміна оригінальних голосів дубльованими в таких випадках може зруйнувати відчуття автентичності та знизити емоційний вплив на глядачів.

Ще однією перевагою озвучення є його гнучкість та адаптивність до різних форматів та платформ. В епоху цифрових медіа озвучення може бути більш

практичним та економічно ефективним рішенням, ніж повноцінний дубляж, особливо для короткого відеоконтенту.

Дубляж та озвучення може бути корисним інструментом для локалізації аудіовізуального контенту мовами меншин та для людей з порушеннями зору та слуху. Озвучення дозволяє зробити контент доступним для носіїв мов меншин без необхідності повного дублювання. Дубляж та озвучення може доповнюватися аудіодискрипцією, забезпечуючи повноцінний доступ до аудіовізуального контенту. Цей метод дозволяє людям з вадами зору краще розуміти та уявляти те, що відбувається на екрані. Метод озвучення з субтитрами, в свою чергу, робить контент доступним для людей з вадами слуху.

У деяких країнах та культурах озвучення є переважним методом локалізації контенту порівняно з дубляжем. Наприклад, в Японії більшість іноземних фільмів та серіалів випускаються з субтитрами та оригінальною звуковою доріжкою, що дозволяє глядачам насолоджуватися автентичною акторською грою.

В Україні озвучення також має свою нішу та історію розвитку. В 1990-х та на початку 2000-х років багато іноземних фільмів та серіалів випускалися з російським озвученням як швидший та дешевший спосіб локалізації. Проте, з розвитком української мови та культури, а також з прийняттям законодавства про обов'язкове дублювання та субтитрування українською, ситуація почала змінюватися. [10] Сьогодні озвучення українською мовою використовується переважно для документального кіно, реаліті-шоу та деяких телевізійних програм. Водночас, зростає попит на якісний український дубляж, особливо для художніх фільмів та серіалів, а також для дитячого контенту.

Перспективним напрямком є розвиток озвучення для нових форм цифрового контенту, таких як подкасти, веб-серіали, навчальні відео та інші. Зі зростанням популярності цих форматів в Україні, попит на якісне українське озвучення також зростатиме.

Розвиток озвучення в Україні може мати позитивний вплив на збереження та популяризацію української мови та культури. Через локалізацію іноземного контенту озвучення може допомогти збагатити та актуалізувати українську мову, адаптуючи нові поняття, вирази та стилі мовлення. Водночас, озвучення українською може зробити глобальний контент більш доступним та привабливим для місцевої аудиторії, сприяючи культурному обміну та розумінню.

Проте, озвучення також має свої недоліки. Зокрема, глядачі можуть відволікатися на оригінальну звукову доріжку, що ускладнює сприйняття перекладу. Крім того, озвучення не завжди дозволяє повністю адаптувати гумор та культурні відсилання, що може впливати на розуміння та емоційне залучення глядачів.

Вибір між дубляжем та озвученням залежить від низки факторів, таких як цільова аудиторія, жанр контенту, бюджет проекту та культурні особливості країни. У деяких країнах історично склалася традиція дубляжу, тоді як в інших перевага віддається субтитрам та озвученню. [7]

В Україні дубляж та озвучення активно використовуються для локалізації іноземного аудіовізуального контенту. Українські глядачі мають змогу обирати між дубльованими та озвученими версіями фільмів та серіалів, залежно від своїх уподобань та звичок. Незалежно від обраного методу, головною метою залишається забезпечення якісного та зрозумілого перекладу, який дозволить глядачам насолоджуватися контентом рідною мовою та долучатися до світової культури кіно та телебачення. Водночас, якість українського дубляжу та озвучення продовжує зростати завдяки розвитку технологій, професійності акторів та звукорежисерів, а також зусиллям студій та дистриб'юторів.

Технологічний прогрес також відкриває нові можливості для розвитку дубляжу та озвучення. Зокрема, використання штучного інтелекту та синтезу мовлення може допомогти автоматизувати деякі етапи процесу локалізації та зробити його швидшим та ефективнішим. Проте, це не замінить потреби в

талановитих акторах та перекладачах, які здатні передати емоції та нюанси оригінального контенту. Дубляж та озвучення також можуть бути ефективними інструментами м'якої сили та культурної дипломатії. Якісна локалізація національного контенту іноземними мовами може сприяти популяризації країни, її культури та цінностей за кордоном. Це особливо актуально для країн з багатою культурною спадщиною та розвиненою креативною індустрією, таких як Франція, Італія або Японія.

В Україні дубляж та озвучення можуть відігравати важливу роль у формуванні позитивного іміджу країни на міжнародній арені. Якісна локалізація українського контенту англійською та іншими мовами може допомогти привернути увагу світової аудиторії до України, її історії, культури, сучасних досягнень. Водночас, для ефективного використання дубляжу та озвучення як інструментів культурної дипломатії, необхідна підтримка з боку держави та приватного сектору. Це передбачає створення сприятливих умов для розвитку галузі, включаючи фінансування, податкові стимули, захист прав інтелектуальної власності та просування українського контенту на міжнародних ринках.

У світі, де аудіовізуальний контент стає все більш глобальним та доступним, дубляж та озвучення залишаються важливими інструментами локалізації та культурного обміну. Вони дозволяють людям з різних країн та мовних середовищ долучатися до найкращих зразків світового кіно, телебачення та цифрового контенту, зберігаючи при цьому свою мовну та культурну ідентичність. Для України, з її багатою культурною спадщиною та креативним потенціалом, розвиток дубляжу та озвучення може стати важливим фактором економічного зростання та міжнародного визнання. Інвестиції в галузь, підтримка талантів та адаптація до нових технологій та форматів можуть допомогти Україні стати регіональним лідером у сфері локалізації аудіовізуального контенту. Це потребує спільних зусиль держави, бізнесу, освітніх та культурних інституцій, а також самих фахівців галузі. Співпраця,

обмін досвідом та постійне вдосконалення професійних стандартів – ключові фактори успіху на цьому шляху.

Отже, дубляж та озвучення – це не просто технічні процеси, а потужні інструменти міжкультурної комунікації, які здатні збагачувати, надихати та об'єднувати людей по всьому світу. Розуміння їх переваг, недоліків та потенціалу є важливим кроком до створення більш інклюзивного, різноманітного та взаємопов'язаного медіапростору.

1.4 Київські студії звукозапису, що займаються озвученням та дубляжем

Київ є центром української індустрії дубляжу та озвучення, де зосереджена значна кількість студій звукозапису, які працюють над локалізацією іноземного аудіовізуального контенту. Ці студії відіграють ключову роль у забезпеченні якісного дубляжу та озвучення українською мовою фільмів, серіалів, анімації та інших форм аудіовізуального контенту, а також розвитку української індустрії дубляжу та озвучення, забезпечуючи високоякісний україномовний контент для глядачів. Завдяки їхній роботі, українці мають змогу насолоджуватися найкращими зразками світового аудіовізуального контенту рідною мовою, що сприяє популяризації української мови та культури.

Однією з найвідоміших київських студій звукозапису є "Le Doyen Studio", яка працює на ринку дубляжу та озвучення з 1998 року. Студія співпрацює з провідними світовими кіностудіями, такими як Warner Bros., Disney, Universal Pictures, та локалізує їхній контент для українського ринку. "Le Doyen Studio" відома своєю високою якістю дубляжу та широким штатом професійних акторів і звукорежисерів.

Інша відома київська студія "Postmodern Postproduction" також надає послуги дубляжу, озвучення та створення аудіоконтенту. Студія працює з різноманітними проектами, від повнометражних фільмів до рекламних роликів та корпоративних відео. "Postmodern Postproduction" має сучасне технічне обладнання та команду досвідчених фахівців, що дозволяє їй забезпечувати високу якість звуку та зображення. [17]

Студія "AAA Sound Production", заснована в 2005 році, швидко завоювала репутацію надійного партнера. Вона спеціалізується на локалізації фільмів, серіалів, анімаційних проектів, а також озвученні реклами та комп'ютерних ігор. "AAA-Sound Production" співпрацює з багатьма відомими українськими телеканалами та кінодистриб'юторами, забезпечуючи якісний україномовний контент для глядачів. Студія оснащена найсучаснішим обладнанням для запису та обробки звуку, що дозволяє створювати дубляж та озвучення найвищої якості, з чистим та деталізованим звучанням. Має студію звукозапису загальною площею 90 квадратних метрів і працює з різними типами контенту, від художніх фільмів та серіалів до документальних фільмів та корпоративних відео.

Студія "CinemaSound" є ще однією важливою гравчиною на київському ринку дубляжу та озвучення. Працює на ринку з 2003 року та має в своєму портфоліо сотні успішних проектів для українських та міжнародних клієнтів. Вона надає повний спектр послуг з локалізації аудіовізуального контенту, включаючи переклад, дубляж, озвучення та зведення звуку. "CinemaSound" має сучасну матеріально-технічну базу та штат висококваліфікованих фахівців, що дозволяє їй працювати над проектами різного рівня складності. Студія має власну студію звукозапису площею 120 квадратних метрів, оснащену найсучаснішим обладнанням та програмним забезпеченням, і спеціалізується на дубляжі художніх фільмів, серіалів та анімації, а також на озвученні реклами та відеоігор.

Варто також згадати студію "Так Треба Продакшн", яка є однією з найстаріших на українському ринку дубляжу та озвучення. Студія була заснована в 1996 році та з тих пір активно розвивається, розширюючи свої можливості та співпрацюючи з відомими українськими та міжнародними компаніями. Офіційним днем народження компанії вважається 30 вересня 2003 року, коли студія відокремилася та стала самостійною одиницею. "Так Треба Продакшн" відома своєю роботою над дубляжем та озвученням фільмів, серіалів, мультфільмів та документальних проектів. "Так Треба Продакшн" співпрацює з найкращими акторами дубляжу, звукорежисерами та перекладачами в Україні,

які мають багаторічний досвід роботи в індустрії та володіють унікальними навичками. Це дозволяє студії адаптувати іноземний контент до українських реалій та мовних особливостей, зберігаючи при цьому оригінальний задум та емоційний вплив. [17] У розпорядженні компанії – п'ять високотехнічних студій звукозапису із найсучаснішим обладнанням для звукозапису та супутніх послуг, завдяки якому роботи відповідають найвищим стандартам якості медіа-індустрії.

Студія "Гуртом", заснована в 2009 році як волонтерський проект з озвучення та дубляжу фільмів та серіалів українською мовою, згодом перетворилася на професійну студію, яка співпрацює з відомими українськими телеканалами та онлайн-платформами. Студія має власну базу акторів-волонтерів, які працюють над озвученням та дубляжем у вільний від основної роботи час.

Студія "Омікрон", що працює на ринку з 2005 року, має власну студію звукозапису площею 100 квадратних метрів, оснащену найсучаснішим обладнанням та програмним забезпеченням, і співпрацює з відомими українськими та міжнародними брендами.

"ZBS Studio", заснована в 2007 році, спеціалізується на дубляжі художніх фільмів, серіалів та анімації, має власну базу професійних акторів та акторок і надає послуги з адаптації сценаріїв та субтитрування.

"Propeller Sound", заснована в 2011 році, має власну студію звукозапису площею 80 квадратних метрів, обладнану за останнім словом техніки, і так як інші студії працює з різними типами контенту.

Розвиток індустрії дубляжу та озвучення в Києві став можливим завдяки поєднанню наявності талановитих акторів та акторок з досвідом роботи в театрі та кіно, розвиненій інфраструктурі для постпродакшену та зручному географічному розташуванню міста. В майбутньому індустрія дубляжу та озвучення в Києві має перспективи для подальшого розвитку та зростання завдяки зростанню попиту на локалізований контент в Україні та можливостям виходу на міжнародний ринок.

Водночас, для успішного розвитку галузі необхідно вирішити низку проблем, зокрема, забезпечити стабільне фінансування, залучити нові кадри та інвестиції, а також адаптуватися до нових технологій та стандартів якості. Загалом, київські студії дубляжу та озвучення мають потенціал для того, щоб стати лідерами галузі не тільки в Україні, але й на міжнародному рівні, за умови спільних зусиль всіх учасників ринку.

Окрім провідних студій, у Києві також працюють менші студії та незалежні команди, які спеціалізуються на окремих нішах ринку. Наприклад, студія "MF Sound Production" фокусується на дубляжі та озвученні документальних фільмів та реаліті-шоу, в той час як команда "VoiceMaster" надає послуги з озвучення корпоративних відео та електронних курсів.

Деякі київські студії дубляжу та озвучення також надають послуги з локалізації контенту для іноземних ринків. Зокрема, студія "Postmodern Postproduction" має досвід дубляжу українських фільмів та серіалів англійською, французькою, німецькою та іспанською мовами для міжнародного прокату та фестивалівних показів. [17] Багато київських студій також пропонують суміжні послуги, такі як переклад та адаптація сценаріїв, субтитрування, зведення звуку, створення звукових ефектів та музичного оформлення. Це дозволяє їм надавати комплексні рішення для локалізації аудіовізуального контенту.

Деякі студії також мають власні школи та курси дубляжу, де навчають майбутніх акторів та акторок цьому ремеслу. Це допомагає підтримувати кадровий потенціал галузі та забезпечувати постійний приплив нових талантів. Київські студії дубляжу та озвучення також активно співпрацюють з професійними асоціаціями та спілками, такими як Українська асоціація звукорежисерів та Гільдія кіноакторів України. Ця співпраця дозволяє обмінюватися досвідом, відстоювати інтереси галузі та розробляти стандарти якості.

Багато київських студій беруть участь у національних та міжнародних конкурсах та фестивалях, де отримують визнання за свою роботу. Наприклад, дубляж студії "Postmodern Postproduction" для фільму "Віддана" отримав

нагороду за кращий дубляж на Міжнародному фестивалі анімаційних фільмів "КРОК" у 2020 році. Із січня 2021 року, три київські студії стали офіційними партнерами Netflix. Це такі студії як "Le Doyen Studio", "Так Треба Продакшн" та "Postmodern Postproduction" [17]

Пандемія внесла свої корективи в роботу київських студій дубляжу та озвучення. Багато студій були змушені перейти на віддалену роботу, записувати акторів в індивідуальному порядку та використовувати нові технології для віддаленого зведення звуку. Проте, галузь швидко адаптувалася до нових умов і продовжує успішно працювати. Актори часто створюють свої власні «домашні» студії звукозапису. Звертаючись за допомогою до звукорежисерів, вони купують все необхідне та правильно облаштовують місце для запису.

Київські студії дубляжу та озвучення також відіграють важливу роль у збереженні та розвитку української мови та культури. В умовах глобалізації та домінування англійськомовного контенту, якісний український дубляж та озвучення допомагають підтримувати статус української мови та роблять світовий контент доступнішим для українського глядача. Ще однією тенденцією на ринку дубляжу та озвучення є зростання попиту на українську мову з боку глядачів. Все більше українців віддають перевагу перегляду фільмів та серіалів українською мовою, навіть якщо доступні російськомовні версії. Це створює додаткові можливості для київських студій та стимулює їх підвищувати якість своїх послуг.

Окрім традиційних форм аудіовізуального контенту, київські студії дубляжу та озвучення також освоюють нові ніші, такі як озвучення відеоігор, мобільних додатків, аудіокниг та подкастів. Ці нові форми контенту вимагають специфічних навичок та підходів, але також відкривають нові можливості для зростання бізнесу. Деякі студії дубляжу та озвучення також інвестують у нові технології, такі як штучний інтелект та синтез мовлення. Хоча ці технології поки що не можуть замінити професійних акторів та звукорежисерів, вони можуть допомогти автоматизувати деякі етапи процесу дубляжу та озвучення, такі як синхронізація губ або створення фонових шумів.

Загалом, київські студії дубляжу та озвучення демонструють високий рівень професіоналізму, креативності та адаптивності. Вони успішно конкурують на національному та міжнародному ринках, пропонуючи якісні послуги з локалізації контенту та розробляючи нові підходи та технології. Проте, для подальшого розвитку галузі необхідна підтримка з боку держави та суспільства. Це може включати податкові пільги для студій, гранти на розвиток інфраструктури, просвітницькі кампанії про важливість легального контенту та інвестиції в освіту та професійну підготовку кадрів.

Також важливо розвивати міжнародну співпрацю та обмін досвідом з іноземними студіями та професійними асоціаціями. Це може допомогти київським студіям перейняти кращі світові практики, знайти нових клієнтів та партнерів, а також просувати українську індустрію дубляжу та озвучення на глобальному рівні. У довгостроковій перспективі, розвиток індустрії дубляжу та озвучення в Києві може мати значний позитивний вплив на економіку та культуру України. Це допоможе створити нові робочі місця, залучити іноземні інвестиції, підвищити експорт творчих послуг тощо. Для реалізації цього потенціалу, всі зацікавлені сторони повинні працювати разом над створенням сприятливої екосистеми для розвитку індустрії дубляжу та озвучення в Україні.

Нарешті, київські студії дубляжу та озвучення повинні продовжувати експериментувати з новими форматами, жанрами та бізнес-моделями. Це може включати створення власного оригінального контенту, розробку інноваційних методів монетизації, таких як підписка, а також вихід на нові ринки та платформи.

Підсумовуючи, можна сказати, що київські студії дубляжу та озвучення мають великий потенціал та перспективи розвитку. Завдяки таланту, професіоналізму та відданості своїй справі, вони можуть стати лідерами галузі не тільки в Україні, але й у світі. Для цього потрібні спільні зусилля, стратегічне мислення та постійне прагнення до вдосконалення та інновацій.

Висновки до розділу 1

З появою потреби адаптувати фільми для глядачів з'являлися і перші спроби дублювати фільми. Експерименти з озвученням та дубляжем стали необхідною та прибутковою справою. З появою нових технологій процес дубляжу та озвучення став ефективнішим та менш затратним. Сьогодні це глобальна індустрія з мільярдними оборотами. Дубляж та озвучення відіграють важливу роль у культурній дипломатії, дозволяючи глядачам з різних країн знайомитися з культурою та традиціями інших народів через кіно та телебачення.

Українська індустрія дубляжу розвивалася і продовжує розвиватися, адаптуючись до нових реалій та потреб глядачів. За час існування українського дубляжу українські диктори та актори дубляжу стали відомими своєю майстерністю та професіоналізмом.

Озвучення та дубляж є взаємодоповнюючими методами локалізації аудіовізуального контенту, кожен з яких має свої переваги, сфери застосування та культурні особливості. Вибір між ними залежить від жанру та формату контенту, цільової аудиторії, бюджету та творчого бачення проекту. В українському контексті, розвиток як озвучення, так і дубляжу є важливим для забезпечення мовного та культурного розмаїття, а також для підтримки місцевої креативної індустрії.

Для подальшого розвитку та популяризації озвучення в Україні необхідно підвищувати його якість та професійні стандарти, інвестувати в підготовку талановитих акторів озвучення та звукорежисерів, а також адаптувати кращі світові практики до місцевого контексту. Водночас, важливо знаходити баланс між озвученням та дубляжем, використовуючи кожен метод там, де він може принести найбільшу користь та задоволення глядачам.

РОЗДІЛ 2. ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ДУБЛЯЖУ ТА ОЗВУЧЕННЯ

2.1 Обладнання та програмне забезпечення для дубляжу та озвучення

Якісний дубляж та озвучення вимагають не лише професійних навичок акторів та звукорежисерів, але й використання сучасного обладнання та програмного забезпечення. Правильний вибір технічних засобів є запорукою створення високоякісного аудіоконтенту, який відповідає міжнародним стандартам та очікуванням глядачів. [12]

Основним елементом студії дубляжу та озвучення є мікрофон. Професійні студії зазвичай використовують конденсаторні мікрофони, які забезпечують чистоту та деталізацію звуку. Такі мікрофони, як Neumann U87, AKG C414, або Rode NT1000, є популярними серед звукорежисерів завдяки своїй здатності точно передавати голоси акторів.

Не менш важливим є вибір звукової карти, яка відповідає за оцифровку та відтворення звуку. Професійні студії часто використовують звукові карти від таких виробників, як Steinberg, RME, Focusrite або Apogee, які забезпечують високу якість звуку та низький рівень шумів. Необхідні також мікшерні пульти. Найчастіше використовують пульти таких фірм як Mackie, Soundcraft, Yamaha тощо. Мікрофонні передпідсилювачі та підсилювачі для навушників Behringer також необхідні в роботі та прослужать багато років.

Для запису та обробки звуку використовуються спеціалізовані програми, серед яких найпопулярнішими є Avid Pro Tools, Steinberg Nuendo та Adobe Audition. Ці програми надають широкий набір інструментів для редагування, мікшування та мастерингу аудіо, а також дозволяють синхронізувати звук з відео.

Для забезпечення якісного запису голосу також важливо створити оптимальні акустичні умови у студії за допомогою спеціальних звукопоглинальних матеріалів, які розміщуються на стінах та стелі. Такі матеріали, як акустичний поролон, базальтова вата або акустичні панелі, допомагають зменшити відбиття звуку та усунути небажану реверберацію,

дозволяючи отримати чистий та прямий звук без зайвих відлунь та шумів. Для створення реалістичної акустики та запобігання небажаним шумам студії дубляжу та озвучення використовують також спеціальні конструкції, такі як акустичні панелі, басові пастки або дифузори, які забезпечують контроль над відбиттям звуку та покращують загальну якість запису.

Під час запису дубляжу або озвучення актори працюють у спеціальній кабіні, яка ізольована від зовнішніх шумів та має оптимальні акустичні характеристики. У кабіні актор має перед собою екран, на якому відображається відеоряд з оригінальним звуком, що дозволяє синхронізувати свою мову з рухами губ персонажа на екрані та відтворювати емоції та інтонації оригінального акторського виконання. Для зручності роботи актора у кабіні розташовуються м'які стільці та стіл, що покривається тканиною задля зменшення відбиття звуку.

Студії, що працюють з паперовими примірниками оснащують кабіні пультом для паперового тексту, який вкривають тканиною або поролоном. Необхідними також є олівці або ручки, а також лампа для читання. Проте це все часто приносить проблеми під час запису. Шарудіння паперу та гудіння строї лампи може давати брак по звуку. Кращим вибором для студій є використання спеціальних планшетів з електронними варіантами текстів. У такому випадку кількість зайвих звуків під час запису може знизитися і процес запису буде проходити якісніше та швидше.

Ще однією важливою річчю у кабіні актора є навушники. Найчастішим вибором для професійних записів є навушники фірм Beyerdynamic та AKG. Налаштування комфортного звучання дуже важливе у роботі актора. Перед початком запису актор та звукорежисер разом налаштовують гучність кожного з елементів: мікрофон, оригінал, відкат та студію. Проте є студії, де налаштування звуку в навушниках можуть зробити самі актори в кабіні за допомогою спеціальних приладів. Також у кабіні може бути встановлена система кондиціонування повітря для забезпечення комфортних умов роботи актора протягом тривалих сесій запису.

Окрім основного обладнання, студії також використовують різноманітні аксесуари, такі як поп-фільтри, стійки та підвіси для мікрофонів та монітори ближнього поля, що допомагають створити оптимальні умови для запису та моніторингу звуку, забезпечуючи комфорт акторів та точність відтворення.

Після запису голосу диктора звукорежисер приступає до обробки та редагування аудіо, що включає видалення шумів, дихання та інших небажаних звуків, а також корекцію рівнів гучності та тембру голосу. Для цього використовуються спеціальні плагіни та інструменти, такі як шумові гейти, компресори, еквайзери та ревербератори, які дозволяють досягти оптимального звучання голосу та інтегрувати його з оригінальною звуковою доріжкою. [11]

Після редагування та обробки дубльовані або озвучені голоси синхронізуються з відеорядом за допомогою спеціальних функцій у програмах для редагування відео, таких як Adobe Premiere Pro або Final Cut Pro. Звукорежисер або монтажер ретельно підганяє дубльовані репліки до рухів губ акторів на екрані, забезпечуючи точну синхронізацію звуку та відео, що вимагає уваги до деталей та вміння працювати з часовими кодами та маркерами. Часто для цього використовуються спеціальні плагіни, такі як Synchro Arts Revoice Pro або Nuendo SyncStation, які автоматизують процес синхронізації та заощаджують час звукорежисерів.

Після завершення синхронізації дубльований або озвучений звук зводиться з оригінальною музикою та шумами в єдину звукову доріжку. На цьому етапі звукорежисер балансує рівні гучності різних елементів, створює плавні переходи між сценами та застосовує фінальну обробку звуку, таку як еквалізація та лімітування, з метою створення цілісного та гармонійного звучання, яке доповнює та підсилює візуальний ряд.

Для забезпечення високої якості кінцевого продукту студії дубляжу та озвучення використовують референсні студійні монітори з плоскою частотною характеристикою та точним звучанням, що дозволяє звукорежисеру чути всі

нюанси та деталі звукової доріжки. Популярними моделями студійних моніторів є Genelec 1031A, Neumann KH 120 та Yamaha HS8.

Окрім студійних моніторів, для контролю якості звуку також використовуються спеціальні навушники з високою звукоізоляцією та точним відтворенням звуку, що дозволяє звукорежисеру чути найдрібніші деталі та нюанси. Популярними моделями навушників для студійної роботи є Beyerdynamic DT 770 Pro, Sennheiser HD 650 та Audio-Technica ATH-M50x.

Для забезпечення надійного зберігання та резервного копіювання аудіо файлів студії дубляжу та озвучення використовують спеціалізовані системи зберігання даних, такі як мережеві сховища (NAS), RAID-масиви або хмарні сервіси, що дозволяють безпечно зберігати великі обсяги аудіо даних та забезпечувати швидкий доступ до них з різних робочих станцій студії. [11]

Слід зазначити, що вибір обладнання та програмного забезпечення залежить від бюджету та масштабу проекту. Малі студії можуть використовувати більш доступні рішення, такі як мікрофони середнього класу та програми з обмеженим функціоналом, тоді як великі студії інвестують у високоякісне обладнання та професійні програмні комплекси.

Незважаючи на важливість технічного оснащення, головним фактором успіху дубляжу та озвучення залишається професіоналізм та досвід команди. Висококваліфіковані звукорежисери та актори здатні створювати якісний контент навіть в умовах обмежених ресурсів, використовуючи свої навички та креативність. У підсумку, сучасне обладнання та програмне забезпечення є невід'ємною частиною процесу дубляжу та озвучення. Правильний вибір технічних засобів дозволяє студіям створювати високоякісний аудіоконтент, який відповідає вимогам глядачів та стандартам індустрії. Разом з тим, технології постійно розвиваються, тому професіонали повинні бути в курсі нових трендів та інновацій, щоб забезпечувати найкращі результати своєї роботи.

Окрім традиційного обладнання, такого як мікрофони та звукові карти, сучасні студії дубляжу та озвучення також використовують інноваційні

технології, які дозволяють оптимізувати робочий процес та підвищити якість кінцевого продукту. Однією з таких технологій є системи автоматизації дубляжу, які використовують штучний інтелект для синхронізації губ та генерації реплік на основі текстового сценарію.

Ці системи, такі як Dubbing Mixer AI або VoiceQ, аналізують оригінальну звукову доріжку та відеоряд, розпізнають рухи губ акторів та автоматично генерують синхронізовані репліки на цільовій мові. Це дозволяє значно прискорити процес дубляжу та зменшити кількість дублів, необхідних для досягнення ідеальної синхронізації. [11]

Ще однією перспективною технологією для дубляжу та озвучення є використання хмарних сервісів та платформ для віддаленої роботи. Це дозволяє акторам, звукорежисерам та іншим учасникам процесу працювати разом у реальному часі, незалежно від їхнього фізичного місцезнаходження. Це особливо актуально в умовах пандемії, коли багато студій були змушені перейти на віддалений режим роботи. Завдяки хмарним платформам, актори можуть записувати свої репліки з дому, а звукорежисери можуть віддалено керувати процесом запису та обробки звуку, забезпечуючи безперебійність та якість роботи.

Крім того, хмарні сервіси також дозволяють студіям дубляжу та озвучення співпрацювати з талантами з усього світу, розширюючи свої творчі можливості та доступ до унікальних голосів та акцентів. Це відкриває нові перспективи для локалізації контенту та виходу на міжнародні ринки.

Студії дубляжу та озвучення також приділяють велику увагу навчанню та розвитку талантів. Багато студій організують власні школи та програми підготовки акторів дубляжу, де навчають роботі з мікрофоном, передачі емоційної виразності тощо. Ці навчальні програми допомагають виховувати нове покоління талановитих акторів дубляжу, які володіють не лише акторською майстерністю, але й розумінням технічних аспектів процесу озвучення. Вони

також сприяють формуванню професійної спільноти та обміну досвідом між фахівцями галузі.

Звичайним людям також випадає можливість відчутти себе актором озвучення та дубляжу за допомогою додаткової опції під час екскурсії на Film.ua у Києві. Спеціальний проєкт, розроблений студією "Так треба продакшн" дозволяє людям в рамках екскурсії спробувати записати шматок фільму у професійній студії. Режисером під час таких записів виступає акторка дубляжу з багаторічним досвідом Анастасія Павленко. [17]

Ще одним напрямком розвитку індустрії дубляжу та озвучення є дослідження можливостей використання нейромереж та машинного навчання для автоматизації певних етапів процесу озвучення. Ці технології можуть допомогти заощадити час та ресурси, а також забезпечити більш послідовну якість результатів.

Однак, при використанні штучного інтелекту в дубляжі та озвученні важливо знайти баланс між автоматизацією та збереженням творчого контролю людини. Адже саме унікальність та емоційність акторського виконання, а також досвід та інтуїція звукорежисерів, є ключовими факторами, які відрізняють якісний дубляж від механічного перекладу.

У довгостроковій перспективі, успіх студій дубляжу та озвучення залежатиме від їхньої здатності знаходити баланс між технологічними інноваціями та збереженням творчої майстерності, а також адаптуватися до мінливих потреб та очікувань глядачів у цифрову епоху. Це вимагатиме постійного навчання, експериментування та співпраці між різними учасниками екосистеми дубляжу та озвучення.

Для українських студій дубляжу та озвучення, які прагнуть конкурувати на міжнародному ринку, інвестиції в сучасне обладнання, програмне забезпечення та навчання персоналу є критично важливими. Це дозволить не лише підвищити якість та ефективність локалізації контенту українською мовою, але й розширити спектр послуг та вийти на нові ринки.

Проте, окрім технологічних аспектів, для успішного розвитку українського дубляжу та озвучення також необхідна підтримка з боку держави, медіа-індустрії та суспільства. Це може включати створення сприятливого законодавчого та податкового середовища, популяризацію української мови та культури, захист прав інтелектуальної власності та боротьбу з піратством.

Важливо також розвивати співпрацю між українськими студіями дубляжу та озвучення, освітніми закладами та міжнародними партнерами. Це допоможе обмінюватися досвідом, розробляти спільні стандарти якості, а також просувати український дубляж на світовому ринку аудіовізуального контенту.

У кінцевому рахунку, інвестиції в обладнання, технології та таланти для дубляжу та озвучення – це інвестиції у розвиток української мови, культури та креативної індустрії. Вони можуть не лише створити нові робочі місця та можливості для бізнесу, але й зробити глобальний контент більш доступним та релевантним для українських глядачів, збагачуючи наш медіа-ландшафт та зміцнюючи нашу культурну ідентичність у світі.

Підсумовуючи, можна сказати, що обладнання та програмне забезпечення для дубляжу та озвучення перебувають у постійному розвитку, відкриваючи нові можливості для творчості, ефективності та інновацій.

2.2 Етапи процесу та особливості запису дубляжу та озвучення

Процес дубляжу та озвучення складаються з кількох важливих етапів, кожен з яких вимагає професійного підходу та використання відповідного обладнання й програмного забезпечення. Розуміння цих етапів є ключовим для створення високоякісного аудіоконтенту, який відповідає стандартам індустрії та очікуванням глядачів.

Озвучення має декілька етапів виробництва. Першим є підготовка до звукозапису. На цьому етапі звукорежисер спільно з перекладачем та режисером дубляжу визначають основні вимоги до запису, включаючи вибір акторів, створення розкадровки та узгодження графіку роботи. В залежності від замовлення, використовуються різні види озвучення, що відрізняються кількістю

акторів. Озвучення на один або два голоси зазвичай використовується для документальних стрічок або фільмів із невеликою кількістю персонажів. Найпопулярнішим є озвучення на 4 голоси (два жіночих, два чоловічих) і його використовують для повнометражних ігрових фільмів або багатосерійних серіалів. Проте бувають й інші розподілення, в залежності від бажання замовників. Також на цьому етапі відбувається технічна підготовка студії, налаштування необхідного звукового обладнання та програмного забезпечення.

Наступним етапом є безпосередньо запис, до якого входить сам запис та організаційні моменти. Перед початком запису відбувається розподілення режисером персонажів між усіма акторами. Режисер уважно продивляється текст та разом із звукорежисером продивляється відео, щоб правильно підібрати персонажа для певного актора. Тільки після таких пророблених кроків починається сам запис. Актори озвучення працюють у студії, читаючи текст синхронно з відеорядом. Озвучення фільму чи серії серіалу відбувається майже у режимі реального часу. Повнометражний фільм четверо акторів можуть записати всі разом у спеціально обладнаних студіях за 2-3 години. Разом зі звукорежисером кожен з акторів перед початком запису налаштовує комфортне звучання у навушниках. В обов'язки режисера озвучення під час запису входить слідкування за правильними наголосами у словах, за правильністю побудови речення в тексті та правильною вимовою. Під час запису режисером можуть вноситися правки у текст задля правильності його прочитання. Особливо часто таке трапляється якщо текст після перекладу не було відредаговано. В таких випадках трапляються надто довгі фрази, які потрібно скорочувати, або короткі фрази, що не накривають оригінальну звукову доріжку. У разі необхідності окремі фрази або репліки можуть бути перезаписані для досягнення кращого результату. Звукорежисер керує процесом запису, стежачи за якістю звуку та відповідністю до оригінального відео. Також під час запису озвученні відбувається попередній монтаж кліпів, що дозволяє одразу бачити ситуацію із нестачею чи надлишком тексту.

Після завершення звукозапису розпочинається етап редагування та обробки звуку. Звукорежисер перевіряє попередній монтаж та за необхідності вносить свої корективи. Також на цьому етапі відбувається чистка записаного аудіоматеріалу від шумів, дихання та інших небажаних звуків. Також на цьому етапі відбувається вирівнювання рівнів гучності, корекція тембру та інтонації голосів акторів для досягнення природності звучання. Після цього відбувається синхронізація аудіо з відео.

Технологія запису дубляжу дещо відрізняється від озвучення. Розподілення ролей у дубляжі, у деяких випадках, покладається не тільки на плечі режисера. Кого з акторів дубляжу затвердити на головні ролі фільму чи серіалу можуть вирішити менеджери проєктів або навіть самі замовники. Проте якщо такого не відбувається, то час працювати творчій інтуїції режисера.

Дубляж пишеться кожним актором у студії окремо одне від одного, під наглядом режисера дубляжу, а іноді навіть менеджерів проєктів і замовників. Зазвичай актори пишуть дубляж стоячи і звукорежисеру необхідно підлаштовувати мікрофон під кожного актора індивідуально. Як кажуть самі актори: “Стоячи легше відчутти персонажа, іноді повторення його рухів дозволяє краще зрозуміти емоції, які потрібно передати”. [додаток А] У дубляжі акторами записуються не тільки текстові репліки персонажів, а передається весь спектр звуків, що робить актор на екрані. Від звичайного дихання та сміху, до кашлю та блювання. Деякі звуки, такі як свист, можуть зробити не всі актори, тоді одні актори записують свист за інших.

Також у дубляжі необхідні записи масових сцен, вони називаються “гургур”. Відбувається такий запис у великих студіях і на цьому одночасно говорять декілька груп акторів. У таких записах зазвичай беруть участь від 4 до 8 акторів. Режисер дубляжу під час таких записів пояснює що відбувається на екрані, тобто який задній фон потрібно озвучити. У деяких випадках, перекладач у тексті прописує можливі фрази, які режисер читає акторам. У самому процесі запису актори на ходу доповнюють ці фрази, вигадуючи текст розмов. Ситуації

для “гургуру” можуть бути найрізноманітнішими, від звичайної вулиці міста до вболівальників на трибунах.

Завдання звукорежисера під час запису дубляжу полягає у монтажі записаного матеріалу та перевірка попадання актором у ліпсинг персонажу на екрані. Для контролю, після запису конкретної сцени або однієї серії відбувається ставлення реплік. Звукорежисер переслуховує всі записані актором репліки та перевіряє точність попадання в губи та змикання. За необхідності, фрази можуть переписуватися для досягнення кращого результату. Ця робота вимагає уваги до деталей та точності виконання, адже навіть незначні розбіжності можуть негативно вплинути на сприйняття глядачами дубльованого контенту.

Після запису усіх персонажів та гурів, фільм або серіал відправляється на зведення. На початку йде додаткова перевірка синхронізації аудіо з відео, після чого звукорежисер приступає до створення фінальної звукової доріжки. Цей процес включає мікшування та зведення різних елементів звуку, таких як дубльовані голоси акторів, оригінальні шуми та музика. Звукорежисер ретельно балансує рівні гучності кожного елемента, щоб досягти гармонійного та природного звучання.

На цьому етапі також додаються різноманітні звукові ефекти, які підсилюють емоційний вплив та реалістичність сцен. Наприклад, для сцен на вулиці можуть бути додані шуми транспорту, кроків перехожих або вітру, а для сцен в приміщенні шуми кроків, скрипіння дверей або звуки офісної техніки. Ці деталі допомагають створити атмосферу та занурити глядача в події, що відбуваються на екрані.

Для створення плавних переходів між різними звуковими елементами, а також для керування динамікою звуку звукорежисери використовують автоматизацію. Це дозволяє в реальному часі змінювати гучність, панораму, ефекти та інші параметри кожного звукового елемента відповідно до художнього задуму та драматургії сцени. Наприклад, для передачі ефекту віддалення

персонажа можна поступово зменшувати гучність його голосу та застосовувати ефект реверберації, що імітує звучання у великому приміщенні.

Потужним інструментом звукорежисера є використання звукових плат та спеціалізованих плагінів. Звукові плати, такі як Izotope RX або Waves Restoration, дозволяють усувати різноманітні дефекти звуку, такі як клацання, тріск, шуми вітру або фонове гудіння. Це особливо актуально при роботі зі старими або пошкодженими звуковими записами, які потребують ретельної реставрації перед використанням у дубляжі.

Інші плагіни, такі як Vocal Rider або Auto-Tune, допомагають автоматизувати процес корекції вокалу. [11] Vocal Rider автоматично коригує гучність голосу відповідно до заданого рівня, що дозволяє уникнути різких перепадів гучності та забезпечити рівномірне звучання діалогів. Auto-Tune, в свою чергу, дозволяє виправляти неточності інтонування та досягати ідеальної висотної точності вокальних партій. Хоча ці інструменти більш характерні для музичної індустрії, вони також можуть бути корисними при роботі над дубляжем, особливо для виправлення невеликих недоліків у записаному вокалі.

Для створення звукових ефектів звукорежисери використовують спеціальні бібліотеки звуків або записують їх самостійно. Наприклад, для імітації звуку дощу можуть використовуватися записи реального дощу або синтезовані звуки, а для створення фантастичних або казкових звуків добре підійдуть синтезатори та звукові процесори. Головне завдання – досягти переконливості та органічності звукових ефектів у контексті фільму або серіалу.

Окрім технічних аспектів, при створенні фінальної звукової доріжки звукорежисер також враховує художні та драматургічні завдання. Звук повинен не лише відповідати зображенню, але й доповнювати його, створювати потрібну атмосферу та емоційний настрій.

Для досягнення оптимального результату звукорежисер тісно співпрацює з режисером дубляжу, перекладачем та акторами. Разом вони працюють над тим, щоб дубльована версія фільму або серіалу максимально точно передавала оригінальний задум авторів, зберігаючи при цьому природність та автентичність

звучання рідною мовою. Це вимагає не лише технічної майстерності, але й творчого підходу, вміння працювати в команді та розуміти потреби глядацької аудиторії.

Після завершення всіх етапів обробки та мікшування створена звукова доріжка проходить фінальний контроль якості. Звукорежисер, режисер дубляжу та менеджер проєкту уважно переглядають та прослуховують весь матеріал, перевіряючи кожен сцену на предмет можливих недоліків або помилок.

Після успішного проходження контролю якості дубльована звукова доріжка вважається готовою. Вона поєднується з відеорядом у єдиний файл або на окремі носії (наприклад, для кінопрокату або для випуску на Blu-ray). На цьому етапі також можуть додаватися субтитри на різних мовах, якщо це передбачено замовленням.

Варто також зазначити, що процес звукозапису та обробки звуку для дубляжу та озвучення може дещо відрізнитися залежно від типу проєкту та його специфіки. Наприклад, при роботі над повнометражними художніми фільмами звукорежисери зазвичай мають більше часу та ресурсів для створення складних звукових ландшафтів та детальної обробки кожного елемента. З іншого боку, при дубляжі серіалів або анімаційних проєктів часто доводиться працювати в більш стислі терміни та з меншими бюджетами, що вимагає оптимізації робочих процесів та пошуку ефективних рішень.

Готовий дубльований або озвучений фільм, серіал або інший відеоконтент потрапляє до глядачів через різні канали дистрибуції – кінотеатри, телебачення, стрімінгові сервіси тощо. І хоча глядачі зазвичай не замислюються над тим, скільки праці та професіоналізму стоїть за кожною секундою дубляжу чи озвучення, саме ця робота дозволяє їм насолоджуватися улюбленими фільмами та серіалами рідною мовою, відчуваючи при цьому всю палітру емоцій та переживань, закладених авторами оригіналу.

При роботі над дубляжем команда перекладачів, режисерів та звукорежисерів також повинна враховувати культурні та мовні особливості

цільової аудиторії. Наприклад, деякі жарти, каламбури або ідіоми можуть бути зрозумілими в оригіналі, але втрачати сенс при дослівному перекладі. У таких випадках вся команда спільно шукає креативні рішення для адаптації гумору та мовних нюансів до культурного контексту країни, для якої створюється дубляж. Це може включати зміну інтонацій, додавання або випущення певних фраз, а також використання звукових ефектів для компенсації втрат при перекладі.

Процес запису це завжди робота з людьми. Люди всі різні, тому ще одне важливе вміння звукорежисера це вміння комунікації. Робота з людьми завжди має психологічну складову. Запис може піти не за планом через будь-які фактори. Підібрати правильні слова, щоб налаштувати людину на запис дуже важливо. При роботі з дітьми ці навички необхідні ще більше. Педагогічні знання або знання психології рятують у більшості незвичайних ситуацій.

Не завадять також деякі управлінські здібності. Звукорежисер часто виступає в ролі координатора та посередника між різними учасниками процесу дубляжу – акторами, перекладачами, режисерами, продюсерами тощо. Він повинен вміти чітко доносити свої ідеї та вимоги, знаходити компроміси та вирішувати конфліктні ситуації, а також забезпечувати ефективне використання часу та ресурсів.

Окрім творчих та технічних аспектів, робота звукорежисера дубляжу також вимагає високого рівня організованості та уваги до деталей. При роботі над великими проектами, які можуть включати сотні або навіть тисячі звукових файлів, дуже важливо мати чітку систему їх організації та іменування. Це допомагає швидко знаходити потрібні файли, уникати плутанини та забезпечувати злагоджену роботу всієї команди.

Для цього звукорежисери використовують спеціальне програмне забезпечення для управління медіа-активами, таке як Adobe Prelude або Avid Media Central. Ці програми дозволяють створювати детальні метадані для кожного звукового файлу, включаючи його назву, опис, ключові слова, часовий код тощо. Така систематизація значно спрощує пошук та організацію звукових ресурсів, особливо при роботі над тривалими та комплексними проектами.

Робота звукорежисера дубляжу – це постійний процес навчання та розвитку. З появою нових технологій, стандартів та творчих підходів, звукорежисери повинні постійно оновлювати свої знання та навички, щоб залишатися конкурентоспроможними на ринку. Це може включати відвідування професійних конференцій та семінарів, участь у онлайн-курсах та вебінарах, а також самостійне вивчення нових інструментів та методів роботи зі звуком.

Крім того, робота над дубляжем є командною грою, яка вимагає тісної співпраці та синергії між усіма учасниками процесу. Звукорежисер повинен бути відкритим до ідей та пропозицій інших фахівців, а також вміти давати конструктивний зворотний зв'язок та направляти роботу команди в потрібне русло. Тільки в атмосфері взаємної поваги, довіри та креативного партнерства можливе створення справді видатних зразків дубляжу, які захоплюють та надихають глядачів.

Підсумовуючи, можна сказати, що робота звукорежисера дубляжу – це складний та багатогранний процес, який вимагає поєднання технічної майстерності, творчої інтуїції та ефективних навичок управління проектами. Від початкових етапів підготовки та звукозапису до фінального зведення та мастерингу, звукорежисер відповідає за створення цілісного та переконливого звукового образу, який доповнює та збагачує візуальний ряд.

Редагування та обробки звуку є одним з найважливіших та найскладніших у процесі дубляжу та озвучення. Він вимагає від звукорежисера не лише досконалого володіння технічними навичками та знаннями, але й творчого підходу, уваги до деталей та вміння працювати в команді. Результатом цієї кропіткої та багатогранної роботи є високоякісна звукова доріжка, яка органічно поєднується з відеорядом та дозволяє глядачам повністю зануритися в світ кіно, відчуваючи при цьому всю силу та красу рідної мови.

Завдяки майстерності та відданості звукорежисерів, дубляж стає потужним інструментом культурного обміну та взаєморозуміння, дозволяючи людям по всьому світу насолоджуватися шедеврами кінематографу рідною мовою. І хоча

ця робота часто залишається за кадром, без неї неможливо уявити сучасну індустрію аудіовізуального контенту.

2.3 Стандарти якості звуку в дубляжі та озвученні

Дотримання високих стандартів якості звуку є ключовим фактором успіху в індустрії дубляжу та озвучення. Глядачі очікують не лише точного перекладу та якісної акторської гри, але й бездоганного звучання, яке забезпечує повне занурення в аудіовізуальний контент.

Одним з найважливіших стандартів є забезпечення чистоти звуку. Це означає, що записаний аудіоматеріал повинен бути вільним від шумів, дихання, клацань та інших небажаних звуків. Для досягнення цієї мети використовуються високоякісні мікрофони, звукопоглинальні матеріали та професійне програмне забезпечення для обробки звуку.

Іншим важливим стандартом є забезпечення відповідності рівнів гучності. Діалоги, музика та звукові ефекти повинні бути збалансовані таким чином, щоб глядач міг чітко чути і розуміти кожен елемент звукової доріжки. Для цього звукорежисери використовують спеціальні інструменти та методи, такі як нормалізація, компресія та еквалізація звуку.

Синхронізація звуку з відеорядом є ще одним ключовим стандартом якості в дубляжі та озвученні. Звукова доріжка повинна точно відповідати рухам губ акторів на екрані, створюючи ілюзію природного мовлення. Для досягнення цієї мети використовуються спеціальні програми та плагіни, які дозволяють звукорежисерам синхронізувати аудіо з відео з точністю до кадру.

Крім технічних стандартів, важливу роль відіграє також художня якість дубляжу та озвучення. Актори повинні передавати емоції, інтонації та характери персонажів таким чином, щоб глядачі повірили в автентичність їхньої гри. Для цього актори озвучення проходять спеціальну підготовку, працюють над технікою мовлення та акторською майстерністю.

Режисер дубляжу відіграє ключову роль у процесі створення переконливих образів персонажів. Він працює з акторами над потрібною атмосферою та

настроєм, допомагає їм увійти в образ та знайти правильне звучання голосу, стежить за природністю та органічністю дубльованих реплік, уникаючи зайвої театральності або штучності. Це може вимагати численних дублів та експериментів з різними варіантами прочитання тексту.

Адаптація гумору, каламбурів та культурних референсів є важливим аспектом художньої якості дубляжу. Перекладачі та актори повинні вміти адаптувати жарти та референси таким чином, щоб вони були смішними та влучними для місцевої аудиторії, зберігаючи при цьому оригінальний задум та стиль гумору.

Вибір правильної тональності та стилістики мовлення також впливає на художню якість дубляжу. Дубльована версія повинна відповідати оригінальному стилю діалогів, використовуючи відповідну лексику та синтаксичні конструкції для піднесеного, поетичного стилю, або уникаючи надмірної літературності для більш розмовного, побутового стилю.

Дубляж для різних цільових аудиторій, таких як дитяча або доросла, вимагає врахування їхніх особливостей. Для дітей дубляж повинен бути яскравим, емоційним та зрозумілим, тоді як для дорослої аудиторії можуть використовуватися більш складні інтонації, підтексти та натяки.

Художня якість дубляжу також передбачає вміння працювати з різними жанрами та стилями контенту, такими як комедії, драми, документальні фільми, рекламні ролики тощо. Кожен жанр має свої особливості та вимагає специфічних підходів до озвучення і це безпосередньо впливає на сприйняття глядачами дубльованого контенту. Якщо дубляж виконаний на високому рівні, глядачі забувають, що це перекладена версія, і повністю занурюються в історію. Неприродний, невиразний або недоречний дубляж може зіпсувати враження від фільму та відштовхнути глядачів.

Тому для українських студій дубляжу та озвучення забезпечення високої художньої якості є не менш важливим завданням, ніж дотримання технічних стандартів. Це вимагає постійного розвитку та вдосконалення навичок акторів,

режисерів та перекладачів, а також уважного ставлення до потреб та очікувань глядацької аудиторії.

Окрім безпосередньої роботи над дубляжем та озвученням, важливу роль у забезпеченні художньої якості відіграють також супутні процеси, такі як кастинг акторів, адаптація сценаріїв та постсинхронізація. Правильний вибір голосів під час кастингу є запорукою створення переконливих та харизматичних образів.

Адаптація сценарію дозволяє не просто перекласти текст, але й зробити його живим, органічним та відповідним до культурного контексту. Це вимагає від перекладачів та редакторів креативності, почуття стилю та вміння працювати з діалогами.

На етапі постсинхронізації відбувається фінальне шліфування дубляжу, усунення можливих недоліків та неточностей, таких як корекція синхронності губ, редагування окремих реплік або шумів, а також загальне зведення звуку для досягнення оптимального балансу та чистоти звучання.

Для забезпечення художньої якості дубляжу важливо підтримувати високі професійні стандарти та етичні принципи в індустрії, включаючи повагу до оригінального матеріалу та авторського задуму, відповідальність перед глядачами та замовниками, а також прагнення до постійного вдосконалення та інновацій.

Дотримання високих стандартів якості звуку в дубляжі та озвученні є запорукою створення конкурентоспроможного аудіовізуального контенту, який відповідає очікуванням глядачів та вимогам ринку. Для досягнення цієї мети необхідні не лише сучасне обладнання та програмне забезпечення, але й висока кваліфікація та професіоналізм усіх учасників процесу.

Окрім технічних аспектів, дотримання стандартів якості звуку в дубляжі та озвученні також має важливе значення для забезпечення комфортного перегляду для глядачів з вадами слуху. Правильно збалансована звукова доріжка з чіткими діалогами та відповідними звуковими ефектами дозволяє цій категорії глядачів краще розуміти та насолоджуватися контентом.

Для людей з порушеннями зору, у свою чергу, важливо забезпечити наявність якісного тифлокоментаря – звукового опису візуальних елементів, які є важливими для розуміння сюжету. Тифлокоментар повинен бути чітким, інформативним та синхронізованим з відеорядом, не перекриваючи при цьому важливі звукові елементи, такі як діалоги або ключові звукові ефекти. [2]

Не слід забувати про важливість людського фактору в забезпеченні якості дубляжу та озвучення. Незважаючи на всі технологічні досягнення, саме творчий підхід та глибоке розуміння культурного контексту є ключовими факторами успіху в цій галузі.

Окрім стандартів якості звуку, важливу роль у розвитку індустрії дубляжу та озвучення відіграють також стандарти етики та професійної відповідальності. Це включає в себе повагу до інтелектуальної власності, а також відповідальність перед суспільством у контексті впливу на формування цінностей та світогляду. Важливим аспектом також є забезпечення належних умов праці та гідної оплати для усіх фахівців галузі озвучення та дубляжу.

В умовах зростаючої конкуренції та тиску на зниження витрат, деякі студії можуть вдаватися до неетичних практик, таких як надмірна експлуатація акторів, не виплата гонорарів або використання неякісних перекладів з метою економії коштів. Такі практики не лише порушують права працівників, але й негативно впливають на якість кінцевого продукту та репутацію індустрії в цілому.

Для вирішення цих проблем важливо розвивати галузеві стандарти та етичні кодекси, які б регулювали відносини між усіма учасниками процесу дубляжу та озвучення. Ці стандарти повинні базуватися на принципах прозорості, справедливості та взаємної поваги, а також передбачати механізми контролю та санкції за їх порушення.

Для забезпечення високих стандартів якості та етики в дубляжі та озвученні важливо інвестувати в освіту та професійний розвиток фахівців галузі. Це передбачає створення якісних навчальних програм та курсів, які б надавали

акторам, перекладачам та звукорежисерам необхідні знання та навички для роботи в сучасних умовах.

Такі програми повинні охоплювати не лише технічні аспекти дубляжу та озвучення, але й питання культурної адаптації, етики, авторського права та комунікації. Вони також повинні бути доступними та гнучкими, щоб враховувати потреби та можливості різних категорій фахівців, включаючи початківців та досвідчених професіоналів.

Крім формальної освіти, важливо також сприяти неформальному обміну знаннями та досвідом між фахівцями галузі. Це може включати організацію професійних конференцій, семінарів, майстер-класів та онлайн-спільнот, де актори, перекладачі, звукорежисери та інші фахівці могли б ділитися своїми знаннями, обговорювати актуальні проблеми та шукати спільні рішення.

Забезпечення високих стандартів якості та етики в дубляжі й озвученні є комплексним завданням, яке вимагає спільних зусиль усіх учасників галузі - від окремих акторів та звукорежисерів до великих студій, професійних асоціацій та державних регуляторів. Лише за умови постійної роботи над підвищенням стандартів якості, українська індустрія дубляжу та озвучення зможе повною мірою розкрити свій потенціал, створювати контент світового рівня та гідно представляти нашу країну на міжнародній арені. І хоча цей шлях може бути непростим та вимагати значних зусиль, він є необхідним для забезпечення сталого розвитку галузі та її здатності відповідати на виклики майбутнього.

Висновки до розділу 2

Підсумовуючи, можна сказати, що вибір правильного обладнання та програмного забезпечення є критично важливим для забезпечення високої якості дубляжу та озвучення. Професійні студії звукозапису інвестують значні кошти в сучасні мікрофони, звукові карти, програми для редагування звуку, студійні монітори та системи зберігання даних. Разом з акустично оптимізованими приміщеннями та досвідченими фахівцями це дозволяє створювати дубляж та озвучення найвищого рівня, які відповідають міжнародним стандартам якості та очікуванням глядачів.

Процеси запису озвучення та дубляжу є дуже захопливими та цікавими. Професіоналізм усіх працівників галузі забезпечує якісний кінцевий результат, який так чекає глядач.

Разом із цим не можна забувати, що художня якість є невід'ємною складовою успішного дубляжу та озвучення поряд з технічними стандартами. Вона вимагає особливих навичок, талантів та підходів від усіх учасників процесу – від акторів та режисерів до перекладачів та звукорежисерів. Саме завдяки їхній майстерності та відданості, іноземні фільми та серіали отримують нове життя в українському культурному просторі.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО ДУБЛЯЖУ ТА ОЗВУЧЕННЯ НА ПРИКЛАДІ ВИБРАНИХ ФІЛЬМІВ ТА СЕРІАЛІВ

3.1 Критерії оцінки якості дубляжу та озвучення з точки зору звукорежисера

Оцінка якості дубляжу та озвучення є важливим завданням для звукорежисера, який відповідає за технічну та художню складову звукового оформлення аудіовізуального твору. Для забезпечення високої якості звуку необхідно враховувати низку критеріїв, які дозволяють оцінити різні аспекти дубляжу та озвучення.

Одним з ключових критеріїв оцінки якості дубляжу та озвучення є розбірливість та чіткість мовлення акторів. Звукорежисер повинен забезпечити, щоб кожне слово та фраза були чітко чутні та зрозумілі для глядача, без зайвих шумів, спотворень або неприродних інтонацій. Сюди можна віднести і технічну чистоту запису звуку. Звукорежисер повинен забезпечити відсутність будь-яких шумів, спотворень, призвуків або інших артефактів, які можуть погіршити сприйняття звуку глядачем. Для цього використовуються високоякісні мікрофони, звукові карти та інше обладнання, а також застосовуються спеціальні техніки запису та обробки звуку.

Іншим важливим критерієм оцінки якості дубляжу та озвучення є природність та автентичність звучання голосів акторів. Звукорежисер повинен прагнути до того, щоб дубльовані голоси максимально відповідали оригінальним за тембром, інтонацією та емоційним забарвленням. Для досягнення природності звучання застосовуються різні техніки, такі як підбір акторів з подібними голосовими характеристиками, робота над інтонацією та вимовою, а також використання ефектів та обробки звуку. [3]

Критерій тембральної відповідності голосів акторів дубляжу оригінальним голосам також є дуже важливим. Необхідно підібрати акторів з максимально схожими голосовими характеристиками, такими як висота тону, тембр, інтонація

тощо. Це допомагає зберегти оригінальний задум режисера та створити у глядача відчуття автентичності дубльованої версії.

Синхронізація звуку з відеорядом також є важливим критерієм оцінки якості дубляжу. Звукорежисер повинен забезпечити точне співпадіння руху губ акторів з дубльованим текстом, щоб у глядача не виникло відчуття "відірваності" звуку від зображення. Звуковий баланс та просторове розміщення також є критеріями оцінки якості дубляжу та озвучення. Звукорежисер повинен забезпечити оптимальний баланс між діалогами, музикою та шумами, а також правильне просторове розміщення звуку та створення звукової перспективи відповідно до зображення на екрані. Для оцінки синхронності звуку, балансу та просторового розміщення використовуються такі суб'єктивні методи як перегляд, оцінка на слух та прослуховування на різних акустичних системах. [12]

Створення безшовних переходів між сценами та репліками також є критерієм якості дубляжу та озвучення. Звукорежисер повинен забезпечити плавність та природність переходів між різними епізодами, уникаючи різких змін гучності, тембру або просторового розміщення звуку. Для цього використовуються техніки плавного перетікання одного звуку в інший – fade in, fade out, а також вирівнювання рівнів гучності на стиках та застосування перехідних шумів або музичних акцентів. Оцінка якості переходів здійснюється переважно суб'єктивно, на основі досвіду та слухових навичок звукорежисера.

Забезпечення оптимальної гучності та динамічного діапазону звукової доріжки також є критерієм якості дубляжу та озвучення. Звукорежисер повинен підібрати такий рівень гучності, щоб звук був комфортним для сприйняття глядачем, а також зберігався достатній динамічний діапазон для передачі всіх нюансів звучання. Для оцінки гучності та динамічного діапазону використовуються спеціальні вимірювальні прилади та програмні засоби.

Збереження оригінальних шумів та звукових ефектів при дубляжі та озвученні також є критерієм якості. Звукорежисер повинен прагнути максимально зберегти автентичність звукового оформлення, використовуючи оригінальні шуми та ефекти там, де це можливо. У випадках, коли потрібно

замінити або додати шуми, звукорежисер підбирає схожі за характеристиками звуки з бібліотек або записує їх самостійно.

Емоційна виразність дубляжу та озвучення також є важливим критерієм якості з точки зору звукорежисера. Актори повинні не просто озвучувати текст, а й передавати емоції, інтонації та настрої персонажів. Для цього під час запису режисер та звукорежисер повинні працювати з акторами над їхньою грою, допомагати їм знайти потрібне звучання щоб створити переконливі образи.

Важливим критерієм оцінки якості дубляжу та озвучення є також відповідність звуку жанру та стилю аудіовізуального твору. Звукорежисер повинен враховувати особливості жанру (комедія, драма, бойовик тощо) та стилю (реалістичний, фантастичний, анімаційний тощо) при створенні звукового оформлення. Наприклад, для комедійних фільмів характерне використання перебільшених інтонацій та звукових ефектів, тоді як для драматичних творів більш доречним є стриманий та реалістичний підхід до озвучення.

Тому для звукорежисера надзвичайно важливо мати розвинену емпатію, вміння передбачати реакцію глядачів та знаходити баланс між технічною досконалістю та художньою виразністю звукового оформлення. Тільки так можна створювати дубляж та озвучення, які не просто відповідають всім критеріям якості, але й по-справжньому захоплюють та надихають аудиторію.

Окрім технічних та художніх аспектів, звукорежисер також повинен враховувати комерційні та юридичні вимоги індустрії дубляжу та озвучення. Це включає в себе дотримання авторських прав, умов ліцензійних угод та контрактів з замовниками та партнерами. Звукорежисер повинен забезпечувати конфіденційність матеріалів, з якими він працює, та не допускати їх несанкціонованого розповсюдження або використання.

У роботі з клієнтами та замовниками звукорежисер також повинен виявляти професіоналізм, відповідальність та комунікабельність. Це передбачає вміння чітко та зрозуміло пояснювати технічні та творчі аспекти своєї роботи, обґрунтовувати свої рішення та пропозиції, а також бути готовим до конструктивної критики та внесення змін у відповідності до побажань

замовника. Водночас, звукорежисер повинен вміти відстоювати свою професійну точку зору та переконувати замовника у доцільності тих чи інших рішень, якщо вони критично важливі для якості кінцевого продукту.

У контексті України, відповідність міжнародним стандартам та вимогам якості дубляжу та озвучення набуває особливого значення в світлі євроінтеграційних процесів та виходу вітчизняної аудіовізуальної індустрії на глобальний ринок. Українські звукорежисери повинні не лише забезпечувати високу якість дубляжу та озвучення для внутрішнього ринку, але й бути готовими працювати над міжнародними проектами та співпрацювати з іноземними студіями та замовниками.

Для цього необхідно постійно підвищувати кваліфікацію, опановувати нові технології та методики, а також розвивати навички крос-культурної комунікації та адаптації до різних професійних середовищ. Українські звукорежисери повинні бути амбасадорами своєї професії та своєї країни, демонструючи високий рівень майстерності, відповідальності та відкритості до співпраці.

Нарешті, важливим критерієм оцінки якості дубляжу та озвучення є суб'єктивне сприйняття глядачами. Незважаючи на всі технічні та художні аспекти, головною метою звукорежисера є створення звукового оформлення, яке буде позитивно сприйняте аудиторією. Для оцінки суб'єктивного сприйняття використовуються різні методи, такі як опитування глядачів, фокус-групи та аналіз відгуків у соціальних мережах та на спеціалізованих форумах.

Контроль якості та тестування є невід'ємною частиною роботи звукорежисера при дубляжі та озвученні. Перед фінальною здачею проекту звукорежисер проводить ретельне прослуховування всього матеріалу, перевіряючи кожен аспект звучання на відповідність встановленим критеріям якості. При виявленні недоліків або помилок звукорежисер вносить необхідні виправлення та проводить повторне тестування.

Підсумовуючи, можна сказати, що оцінка якості дубляжу та озвучення з точки зору звукорежисера – це комплексний процес, який враховує безліч

критеріїв та аспектів. Від технічної чистоти запису до емоційної виразності акторської гри, від синхронності до просторового розміщення звуку – кожен елемент звукового оформлення повинен бути ретельно продуманий та реалізований на найвищому рівні.

Для досягнення найкращого результату звукорежисер повинен володіти не тільки технічними навичками та знаннями, але й мати розвинений музичний слух, креативне мислення та вміння працювати в команді. Тільки в тісній співпраці з акторами дубляжу, перекладачами, режисерами та іншими фахівцями можна створити дійсно якісний та професійний дубляж чи озвучення, який сподобається глядачам та відповідатиме всім вимогам сучасної індустрії аудіовізуального контенту.

3.2 Аналіз українського дубляжу на прикладі фільму "Гаррі Поттер та філософський камінь" та мультсеріалу "Хоробрі зайці"

Для аналізу українського дубляжу з точки зору звукорежисера був вибрані фільм "Гаррі Поттер та філософський камінь" та мультсеріал "Хоробрі зайці". Режисером дубляжу усіх вибраних кінотворів є Олена Мойжес. Вона є режисеркою із багаторічним досвідом. За своїми плечима має безліч дубляжних проєктів. Завдяки своєму професіоналізму легко підбирає акторів, що ідеально підходять на ту чи іншу роль у дубляжах. [19] Спільна кропітка праця із звукорежисерами під час запису дозволяє створити якісний український дубляж, що зможе передати усі тонкощі сюжетних ліній та емоцій персонажів.

Дубляж серії фільмів про «Гаррі Поттера» був зроблений на замовлення національного онлайн кінотеатру Sweet.TV у 2020 році в рамках проєкту «Hollywood українською». Цей проєкт стартував у серпні 2020 року, та подарував український дубляж відомим кінострічкам. Для цього були підписані контракти з кіностудіями Disney, Paramount, Universal, Sony тощо, для отримання

вихідних файлів, за допомогою яких створюються аудіодоріжки. [18] Перекладачем тексту виступила досвідчена перекладачка Тетяна Горстка.

Над дубляжем фільму "Гаррі Поттер та філософський камінь" працювала велика команда на чолі з режисером Оленою Мойжес. Після підбору акторів на ролі головних та другорядних персонажів [додаток Б] розпочався запис, що тривав близько тижня. Всі актори писалися окремо одне від одного, дублюючи свого персонажа. Під кожного актора було виставлено мікрофон та пророблено базові налаштування звуку перед записом.

Після всіх необхідних кроків актор отримував роздрукований текст [додаток В] і розпочинався сам запис. Його тривалість залежала від професіоналізму акторів, а також від кількості реплік його персонажа. Діти були менш обізнані у процесі запису, тому з кожним було обговорено правила поведінки в студії. Робота із дорослими акторами проходила швидше, ба більше – актори деколи писали не одну роль за фільм, а декілька. Професійні актори мають більший досвід у дубляжі, тому їхнє попадання в ліпсинг персонажів є більш чітким, ніж у недосвідчених колег чи дітей.

Режисерка вирішила дати деяким акторам декількох персонажів через те, що вони володіють технікою зміни голосу. Наприклад, Володимир Терещук озвучував таких персонажів, як завгоспа Аргуса Філча, гобліна Гріпхука та ще декількох другорядних персонажів. Ярослав Чорненький взяв на себе роль пітона, що розмовляв з Гаррі, власника магазину чарівних паличок Олівандера, а також привида Майжебезголового Ніка. Всі персонажі цих акторів є різними за характерами, тому за рахунок зміни свого голосу їм вдалося досягти відмінного результату.

Впізнаваний голос Михайла Войчука можна також почути у цьому фільмі. Колоритний персонаж Рубеус Гегрід має непростий характер, з яким актор впорався на всі сто. В залежності від відстані, на якій говорять персонажі, актор змінював подачу голосу. Це також залежало і від розмірів самого персонажу, через те, що він високого зросту, то має більший посил під час спілкування.

Проте, на противагу цьому, у сценах де персонажі знаходилися близько посил зменшувався, що давало правильну емоцію розмовам.

Легендарне тріо чарівників Гаррі Поттера, Рона Візлі та Герміону Грейнджер дублювали актори Женя Лебедин, Діма Зленко та Вероніка Лук'яненко відповідно. Діти мали вже деякий досвід у дублюванні, а також їх можна часто побачити у фільмах та серіалах вітчизняного виробництва.

У проєкті брали участь й інші діти актори. Єва Головка озвучила роль Драко Мелфоя, а Тимур Кухар юного чарівника Діна. Досвідчена акторка дубляжу Анна Соболева озвучила двох персонажів, які не зустрічаються між собою у фільмі: Дадлі Дурслі та Невіла Логботома. У світі дубляжу часто буває, що дітей дублюють акторки жінки із високим голосом. Так, наприклад у ролі другорядних персонажів дівчат чарівниць можна почути голос Юлії Перенчук, яка також у фільмі зробила роль Моллі Візлі, та Лідії Муращенко, яка озвучила роль Петунії Дурслі.

Із складних для дублювання ролей можна виділити професора Квірела, так як він розмовляє із заїканням. Складність полягала у попаданні у ліпсинг, задача стояла закрити всі змикання персонажа. Дублював цю роль Ігор Журбенко, який також озвучував титри у фільмі.

На сьогоднішній день тема титрів дійшла того, що у зарубіжних фільмах більше не озвучують різноманітні написи. Проте фільм "Гаррі Поттер та філософський камінь" робили у 2020 році, коли такої постанови ще не було.

На рахунок попадання у ліпсинг, то у фільмі не так багато поганих моментів. Професійні актори дубляжу краще справилися із задачею, аніж актори-діти чи непрофесійні актори.

Робота звукорежисера у цій справі теж колосальна. Дуже доречним у фільмах є зміна планів на монологі персонажа. Написані репліки можна поставити трішки за кард, щоб у кадрі фраза закінчилася одночасно з актором на екрані. За рахунок цього актор може повністю викластися у емоційному плані під час прочитання реплік і водночас попасти у ліпсинг з актором. Спільна праця звукорежисера і актора у такі моменти може скоротити час запису. На звуковій

доріжці оригіналу часто видно репліки, тому звукорежисер може повідомити актору у необхідності сказати фразу швидше, чи навпаки повільніше, щоб потрапити в губи. Використовуючи робочий дубляжний сленг, актори та звукорежисери знаходять спільну мову і запис проходить набагато продуктивніше. [додаток А]

Якщо трапляється ситуація, коли у коротких слів немає відповідника українською мовою, в гру вступає креативне мислення режисерів дубляжу. Наприклад, у сцені із навчанням юних чарівників користуватися мітлою, акторка в оригіналі каже дітям поставити руку над мітлою та сказати «Up», що в перекладі на українську буде «Вгору». Проте у дубляжі виникає проблема із попаданням у змикання. Англійське слово має один склад, а наше – два. Для вирішення цієї проблеми був використаний вигук «Ap», що у нашій мові може мати на увазі «нумо, злітай вгору». Також можна провести паралель із примусом до виконання певних дій у дресируванні тварин.

Інша проблема виникає зі словосполученням «For example», що перекладається як «Наприклад». Чотири склади проти наших трьох. У фільмі "Гаррі Поттер та філософський камінь" вийшли із цієї ситуації шляхом додавання на перший склад вдиху. Таким чином на перший склад англійського словосполучення акторка дубляжу робить помітний вдих, а потім говорить слово «наприклад». Приклад такого ми можемо бачити у сцені в потягу, де Герміона показує свої навички чаклування.

Відома фраза Герміони Грейнджер про виключення зі школи була справжнім викликом для українського дубляжу. Через активну артикуляцію акторки Емми Вотсон фраза стала складною для українського перекладу. В дубляжі ж акторкою були дотримані всі мікропаузи та попадання в ліпсінг вийшло майже успішним.

Зведення звуку фільму "Гаррі Поттер та філософський камінь" зроблене за всіма стандартам. Голоси акторів добре чути із дотриманням відстані між персонажами. В деяких моментах є невідповідність голосів із оточуючим середовищем, проте таких випадків мінімальна кількість, тому звичайний глядач

цього не поміть. Обробка гур-гурів та фраз перехожих людей виконана відповідно із подіями на екрані.

Отже, дубляж фільму "Гаррі Поттер та філософський камінь" є прикладом високого професіоналізму та збалансованої роботи всієї команди. Режисер, звукорежисери та актори невпинно працювали щоб подарувати глядачеві необхідні емоції, які несе фільм. Український дубляж не тільки наближає глядачів до магічного світу Гаррі Поттера, а і прикрашає такий вже легендарний кінотвір.

Режисером дубляжу анімаційного серіалу "Хоробрі зайці" також є Олена Мойжес, перекладачка Юлія Козлова. У мультсеріалі не багато персонажів, але багато серій, тому режисеркою було прийняте рішення обрати певну кількість акторів, що будуть дублювати ролі і у залежності від персонажів змінювати свої голоси. [додаток Г]

Головними персонажами мультсеріалу є братик та сестричка Боп і Бу, яких незмінно в усіх серіях дублювали Вікторія Левченко та Юлія Перенчук. Також у кожній серії на початку є вступна пісня про зайців, яку співає досвідчена акторка дубляжу Єлизавета Мاستаєва. Крім початкової пісні присутні проміжні пісні у середині кожної серії. В залежності від сюжетної лінії ці пісні виконують Єлизавета Мастаєва та Данило Марійко.

Постійними персонажами також є Мама Заєць та Тато Заєць. Їх озвучували Дарина Муращенко та Лесь Гімбаржевський. Мам інших персонажів ділили між собою три акторки дубляжу Єлизавета Зіновенко, Тетяна Руда та Анна Артем'єва. Ці акторки озвучували не тільки дорослих персонажів, а і дітей змінюючи свої голоси. Другорядних персонажів чоловіків, а також озвучення назв серій взяв на себе Юрій Кудрявець.

Запис усіх акторів проходив на студії звукозапису "Так Треба Продакшн". Всі актори записувалися окремо одне від одного, озвучуючи своїх персонажів. Для кожного з акторів виставлявся по зросту мікрофон, виданий дубляжний текст [додаток Д] та були пророблені необхідні налаштування звуку перед

початком запису. Особливістю запису мультфільмів є те, що актори говорять із більшим посилом для зміни свого голосу, тому налаштування самого мікрофону та його чутливості перед записом є запорукою якісної роботи.

Після цього актор отримує роздрукований текст і розпочинається процес запису. Звукорежисер на початку запису створює необхідні доріжки з іменами акторів або персонажів. У дубляжі персонажі можуть говорити одне на одному, сміятися чи кашляти. Нова доріжка для кожного із персонажів дозволяє актору навіть посміятися різними голосами за різних персонажів у серії. До того ж, це скорочує час роботи звукорежисерів зведення, які не будуть витратити час на упорядкування матеріалу. [додаток Е]

Робота звукорежисера зведення полягає у роботі над динамічною та просторовою обробкою голосів акторів, прибиранню зайвих звуків та об'єднанню із доріжкою музики та звуків самого мультфільму. У своїй роботі звукорежисери використовують новітні плагіни для поліпшення звуку що допомагають зробити якісний кінцевий продукт.

Анімаційний серіал "Хоробрі зайці" спрямований на дитячу аудиторію і всі члени команди це розуміли. Зміна голосів та чітка вимова усіх слів акторами, якісна робота звукорежисерів запису та зведення – все зроблено для зацікавлення найменших глядачів та для їхнього розвитку.

3.3 Рекомендації щодо покращення якості українського дубляжу та озвучення

Український дубляж та озвучення відіграють важливу роль у популяризації іноземного аудіовізуального контенту серед вітчизняної аудиторії. Незважаючи на значні досягнення та успіхи українських студій дубляжу та акторів озвучення, завжди є простір для вдосконалення та підвищення якості локалізованого контенту. У цьому підрозділі ми розглянемо кілька рекомендацій щодо покращення якості українського дубляжу та озвучення на основі аналізу кращих практик та досвіду провідних фахівців галузі.

Перш за все, важливо забезпечити високу якість перекладу та адаптації оригінального сценарію. Перекладачі та автори синхронного тексту повинні не лише досконало володіти іноземною та українською мовами, але й мати глибоке розуміння культурного контексту, гумору та специфічних виразів. Адаптація діалогів має бути максимально наближеною до оригіналу за змістом, але водночас звучати природно та органічно українською мовою.

Ще одним важливим аспектом є підбір акторів дубляжу з урахуванням їхніх індивідуальних голосових характеристик, акторської майстерності та здатності передавати емоції та інтонації оригінальних персонажів. Режисери дубляжу та кастинг-директори повинні ретельно підходити до вибору акторів, проводити прослуховування та співставляти голоси з оригінальними акторами. При цьому важливо не лише забезпечити відповідність голосів за тембром та висотою, але й враховувати вікові, гендерні та психологічні особливості персонажів. [3]

Для покращення якості звуку та чистоти записаного аудіо необхідно використовувати сучасне обладнання та програмне забезпечення. Студії дубляжу повинні інвестувати в якісні мікрофони, звукові карти, програми для запису та обробки звуку. Також важливо забезпечити правильну звукоізоляцію та акустичне оформлення студій, щоб мінімізувати сторонні шуми та реверберацію. Звукорежисери повинні ретельно стежити за рівнями гучності, балансом та чистотою звуку на всіх етапах виробництва.

Синхронізація дубляжу з відеорядом є одним з ключових факторів, що впливають на сприйняття глядачами якості озвучення. Тому необхідно приділяти особливу увагу точності попадання реплік в артикуляцію акторів на екрані. Для цього можна використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для синхронізації, а також залучати досвідчених звукорежисерів та акторів дубляжу, які мають навички роботи з синхронним текстом. Також важливо забезпечити достатню кількість дублів та часу на запис, щоб актори могли відпрацювати складні моменти та досягти максимальної синхронності.

Емоційна виразність та переконливість акторської гри в дубляжі безпосередньо впливають на сприйняття глядачами персонажів та їхню здатність співпереживати героям на екрані. Тому режисери дубляжу повинні працювати з акторами не лише над технічними аспектами озвучення, але й над передачею емоцій, інтонацій та характерів персонажів. Для цього можна використовувати різні акторські техніки, репетиції та вправи на розвиток емоційного інтелекту. Також важливо створювати на студії комфортну та творчу атмосферу, яка сприятиме розкриттю акторського потенціалу.

Ще однією рекомендацією є забезпечення послідовності та впізнаваності акторів дубляжу в рамках кіносерій, франшиз та навіть окремих жанрів. Глядачі звикають до голосів улюблених персонажів і очікують чути їх у продовженнях та пов'язаних проектах. Тому при плануванні дубляжу варто намагатися зберігати склад акторів озвучення від фільму до фільму, наскільки це можливо. Це не лише підвищить впізнаваність та лояльність глядачів, але й дозволить акторам глибше вжитися в образи та розвивати свої персонажі протягом кількох проектів.

Для покращення якості українського дубляжу та озвучення також важливо розвивати професійну освіту та навчання фахівців галузі. Необхідно створювати спеціалізовані курси, тренінги та воркшопи для акторів дубляжу, звукорежисерів, перекладачів та інших спеціалістів. Такі освітні програми дозволять підвищити кваліфікацію існуючих фахівців, а також підготувати нове покоління талановитих професіоналів. Також варто заохочувати обмін досвідом та співпрацю між студіями дубляжу, проводити галузеві конференції та семінари.

Нарешті, для сталого розвитку української індустрії дубляжу та озвучення необхідна підтримка з боку держави, медіа-компаній та інвесторів. Це може включати фінансування виробництва українського дубляжу, податкові пільги для студій озвучення, гранти на розвиток технологій та інновацій в галузі. Також важливо популяризувати український дубляж серед глядачів, проводити

інформаційні кампанії та заходи, спрямовані на підвищення обізнаності про важливість якісного озвучення рідною мовою.

У підсумку, покращення якості українського дубляжу та озвучення вимагає комплексного підходу та зусиль з боку всіх учасників індустрії. Це включає забезпечення високоякісного перекладу та адаптації, ретельний підбір акторів озвучення, використання сучасних технологій та обладнання, увагу до синхронізації та емоційної виразності, а також розвиток професійної освіти та підтримку з боку держави та медіа-компаній. Дотримання цих рекомендацій дозволить вивести український дубляж та озвучення на новий рівень якості та конкурентоспроможності на міжнародному ринку аудіовізуального контенту.

Український дубляж та озвучення відіграють важливу роль у сприйнятті іноземного аудіовізуального контенту вітчизняними глядачами. Якість дубляжу та озвучення безпосередньо впливає на розуміння та емоційне сприйняття фільмів, серіалів, мультфільмів та інших форм відеоконтенту. Тому постійне вдосконалення та підвищення стандартів якості в цій галузі є необхідним для забезпечення найкращого глядацького досвіду.

Одним з ключових факторів, що впливають на якість дубляжу та озвучення, є професіоналізм та майстерність команди, яка працює над проектом. Це включає в себе не лише акторів озвучення, але й перекладачів, звукорежисерів, режисерів дубляжу та інших фахівців. Для покращення якості українського дубляжу та озвучення необхідно інвестувати в розвиток людських ресурсів, забезпечуючи постійне навчання та підвищення кваліфікації спеціалістів галузі.

Зокрема, для акторів дубляжу та озвучення важливо організовувати регулярні тренінги та майстер-класи, спрямовані на розвиток акторської майстерності, вокальних навичок та емоційної виразності. Такі тренінги можуть проводитися як досвідченими українськими фахівцями, так і запрошеними іноземними експертами. Метою цих заходів є вдосконалення техніки озвучення,

розширення діапазону голосових можливостей та опанування нових підходів до створення переконливих та яскравих образів персонажів.

Для перекладачів та авторів синхронного тексту важливо організовувати семінари та воркшопи, присвячені питанням адаптації іноземних діалогів для українського глядача. Такі заходи допоможуть перекладачам краще розуміти культурний контекст оригінального твору, знаходити влучні відповідники для ідіом, каламбурів та гумору, а також створювати природний та автентичний текст українською мовою. Також на цих семінарах можна обговорювати етичні питання, пов'язані з перекладом, такі як цензура, політкоректність та збереження авторського задуму.

Для звукорежисерів та інженерів озвучення важливо проводити технічні тренінги та воркшопи, спрямовані на опанування новітніх технологій запису та обробки звуку. В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій, програмного забезпечення та обладнання, спеціалісти з озвучення повинні постійно оновлювати свої знання та навички. На таких тренінгах можна вивчати нові методи шумоподавлення, еквалізації, компресії та інших видів обробки аудіо, а також опановувати роботу з сучасними мікрофонами, звуковими картами та DAW (Digital Audio Workstations).

Окрім розвитку людських ресурсів, для покращення якості українського дубляжу та озвучення необхідно також інвестувати в технічне оснащення студій. Сучасне обладнання для запису та обробки звуку, таке як мікрофони, звукові карти, компютери та програмне забезпечення, є запорукою чистого, детального та виразного звучання. Студії озвучення повинні регулярно оновлювати свій технічний арсенал, щоб відповідати найвищим стандартам якості та ефективності виробництва.

Ще одним важливим аспектом є створення сприятливих умов для роботи акторів озвучення та інших членів команди. Це включає в себе не лише комфортні та добре оснащені студії, але й гнучкий графік роботи, достойну оплату праці та можливості для творчого розвитку. Коли актори озвучення

почуваються цінованими та мотивованими, вони можуть повністю розкрити свій потенціал та створювати дійсно яскраві та переконливі образи.

Для забезпечення високої якості дубляжу та озвучення також важливо приділяти увагу процесу підготовки та планування проекту. Це включає в себе ретельний підбір акторського складу, розробку детального графіку запису, а також тісну співпрацю між режисером дубляжу, перекладачем, звукорежисером та іншими членами команди. Чим краще організований та спланований процес виробництва, тим вища ймовірність отримати якісний кінцевий продукт.

Окремо варто відзначити важливість системи контролю якості на всіх етапах виробництва дубляжу та озвучення. Це може включати в себе регулярні прослуховування записаного матеріалу, порівняння з оригіналом, перевірку синхронності та виразності озвучення. Також корисно залучати до процесу контролю якості незалежних експертів або навіть представників цільової аудиторії, щоб отримати об'єктивну оцінку та зворотний зв'язок.

Ще одним напрямком покращення якості українського дубляжу та озвучення є розвиток співпраці між студіями та замовниками. Зокрема, важливо налагоджувати ефективну комунікацію між локалізаційними компаніями та правовласниками оригінального контенту. Це дозволить краще розуміти очікування та вимоги замовника, отримувати доступ до оригінальних матеріалів (сценарії, субтитри, графічні файли тощо), а також узгоджувати творчі рішення та підходи до адаптації.

У контексті співпраці між студіями також важливо розвивати професійні асоціації та спільноти, які об'єднують фахівців галузі дубляжу та озвучення. Такі організації можуть слугувати платформою для обміну досвідом, розробки галузевих стандартів, захисту прав та інтересів працівників, а також популяризації української локалізаційної індустрії на міжнародному рівні.

Для підвищення якості українського дубляжу та озвучення також важливо вивчати та переймати кращі світові практики. Це може включати в себе аналіз досвіду провідних локалізаційних компаній з інших країн, участь у міжнародних конференціях та фестивалях, а також налагодження партнерських відносин з

іноземними студіями та експертами. Такий обмін знаннями та досвідом допоможе українським фахівцям бути в курсі найновіших тенденцій та технологій, а також адаптувати успішні підходи до локальних умов та потреб.

Окремої уваги заслуговує питання розвитку власного виробництва аудіовізуального контенту в Україні. Створення оригінальних українських фільмів, серіалів, мультфільмів та інших форматів не лише сприятиме розвитку вітчизняної креативної індустрії, але й дозволить напрацювати унікальний досвід та експертизу в галузі озвучення. Працюючи над власним контентом, українські актори дубляжу, звукорежисери та інші фахівці зможуть експериментувати з новими підходами, розвивати свої навички та створювати справді інноваційні та якісні продукти.

Нарешті, для сталого розвитку галузі українського дубляжу та озвучення необхідна комплексна підтримка з боку держави. Це може включати в себе розробку сприятливої законодавчої бази, надання податкових пільг та грантів для локалізаційних компаній, а також реалізацію освітніх та культурних програм, спрямованих на популяризацію якісного дубляжу та озвучення. Державна підтримка може стати потужним стимулом для залучення інвестицій, створення нових робочих місць та підвищення конкурентоспроможності української локалізаційної індустрії на міжнародному ринку.

У підсумку, покращення якості українського дубляжу та озвучення вимагає системного та комплексного підходу. Це включає в себе інвестиції в людські ресурси та технічне оснащення, оптимізацію виробничих процесів, розвиток професійних спільнот та партнерств, а також державну підтримку галузі. Лише за умови спільних зусиль усіх зацікавлених сторін - студій, акторів, перекладачів, звукорежисерів, замовників та держави - можливо досягти справді високих стандартів якості та забезпечити українським глядачам неперевершений досвід сприйняття іноземного аудіовізуального контенту рідною мовою.

Висновки до розділу 3

У підсумку, оцінка якості дубляжу та озвучення з точки зору звукорежисера є комплексним завданням, яке вимагає врахування низки технічних, художніх та суб'єктивних факторів. Використання різних критеріїв та методів оцінки дозволяє забезпечити високу якість звукового оформлення та створити максимально привабливий та імерсивний досвід для глядачів.

Аналіз вибраних кінотворів показує, що український дубляж робиться за найвищими стандартами та відповідає всім необхідним вимогам.

Для контролю якості дубляжу та озвучення можуть використовуватися різні методи, такі як:

- Суб'єктивна оцінка на слух (критичне прослуховування)
- Об'єктивні вимірювання параметрів звуку (рівень гучності, спектральний аналіз тощо)
- Перегляд відеоряду з дубляжем/озвученням для оцінки синхронності та відповідності картинці
- Тестування на різних акустичних системах та в різних умовах прослуховування
- Залучення фокус-груп або бета-тестерів для отримання зворотного зв'язку

ВИСНОВКИ

Дослідження сучасного стану, проблем та перспектив розвитку українського дубляжу та озвучення дозволило дійти ряду важливих висновків. Передусім, слід відзначити, що індустрія дубляжу та озвучення в Україні має значний потенціал розвитку, який зумовлений багатими культурними традиціями, наявністю талановитих творчих кадрів та зростаючим попитом на якісний україномовний аудіовізуальний контент. Водночас, галузь стикається з низкою викликів, серед яких – недостатній рівень технічного оснащення студій, брак кваліфікованих кадрів, недосконалість законодавчої бази та системи захисту авторських прав.

Проаналізовано роботи провідних київських студій дубляжу та озвучення засвідчив високий професійний рівень їх фахівців, відданість справі та прагнення до постійного вдосконалення. Студії активно впроваджують сучасні технології та стандарти якості, співпрацюють з міжнародними партнерами, інвестують у навчання та розвиток персоналу. Водночас, вони потребують більшої підтримки з боку держави та галузевих асоціацій, зокрема в питаннях захисту інтелектуальної власності, просування на міжнародних ринках, підготовки кадрів.

Проведено порівняльний аналіз якості українського дубляжу на прикладі фільму із франшизи "Гаррі Поттер" та анімаційного серіалу "Хоробрі зайці". Аналіз показав, що українські фахівці здатні створювати високоякісний продукт, який відповідає міжнародним стандартам та очікуванням глядачів. Водночас, було виявлено певні недоліки та проблемні моменти.

Дослідження показало, що розвиток українського дубляжу та озвучення має не лише економічне та технологічне, але й важливе культурне та соціальне значення. Якісний дубляж та озвучення сприяють популяризації української мови та культури, роблять глобальний аудіовізуальний контент доступним для широких верств населення та виховують у глядачів естетичний смак.

Індустрія дубляжу та озвучення також створює нові робочі місця, стимулює розвиток креативних індустрій, сприяє інтеграції України у світовий культурний простір.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів заявленої теми та відкриває простір для подальших наукових розвідок. Загалом, дослідження сучасного стану, проблем та перспектив розвитку українського дубляжу та озвучення дозволило комплексно та системно проаналізувати цю важливу галузь аудіовізуальної індустрії, виявити її сильні та слабкі сторони, окреслити потенційні точки зростання.

Отримані результати та висновки можуть стати основою для подальших наукових досліджень, а також для практичних кроків з боку індустрії та держави, спрямованих на розвиток та вдосконалення українського дубляжу та озвучення. Адже саме від якості та конкурентоспроможності цієї галузі значною мірою залежить, яке місце посідатиме Україна на глобальній культурній мапі світу, наскільки успішно вона зможе презентувати себе та свою унікальну ідентичність в епоху глобалізації та інтенсивного міжкультурного діалогу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий Ю. Ю. Формування інформаційних потреб молоді в телевізійному медіа-просторі / Ю. Ю. Великий // Вісник Харківської державної академії культури. Серія: Соціальні комунікації : зб. наук. пр. / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2015. — Вип. 47. — С. 157–165.
2. Єлісеєва С. В. Особливості субтитрування як напряму перекладацької діяльності / С. В. Єлісеєва // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. — 2018. — № 32, том 2. — С. 158–160.
3. Кобзар Т. В. Голос розмовний і голос вокальний. Відмінності в методиках постановки / Т. В. Кобзар // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. — 2017. — Вип. 21. — С. 162–166.
4. Косінова О. М., Капустянська О. М. Мистецька практика технічних компонентів монологічного мовлення акторів / О. М. Косінова, О. М. Капустянська // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. пр. — 2022. — Вип. 41. — С. 171–176.
5. Кузенко Г. М. Кінопереклад як особливий вид художнього перекладу (на матеріалі англійської мови) / Г. М. Кузенко // Одеський лінгвістичний вісник : наук.-практ. журнал. — Одеса, 2017. — № 9. — Т. 3. — С. 70–74.
6. Кушина Н. І. Міжмовні та міжкультурні проблеми сучасного перекладу / Н. І. Кушина // Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки. Мовознавство. — 2014. — № 2. — С. 73–76.
7. Кушнірова Т. В., Мацько А. В. Основні етапи розвитку українського кіноперекладу / Т. В. Кушнірова, А. В. Мацько // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія : зб. наук. пр. — Одеса: Гельветика, 2023. — Вип. 62, Т. 3. — С. 11–14.

8. Мащенко І. Г. Енциклопедія електронних масмедіа : у 2 т. — Т. 1: Всесвітній відеоаудіолітопис: дати, події, факти, цифри, деталі, коментарі персоналії / за нов. ред., перероб. і доп. — Запоріжжя : Дике поле, 2006.
9. Мащенко І. Г. Енциклопедія електронних масмедіа : у 2 т. — Т. 2: Термінологічний словник основних понять і виразів: телебачення, радіомовлення, кіно, відео, аудіо / І. Г. Мащенко. — Запоріжжя : Дике поле, 2006. — 511 с.
10. Моженко М. В. Титри та анімована графіка в кіно та на телебаченні / М. В. Моженко // Мистецтвознавчі записки. — 2018. — Вип. 33. — С. 330–337.
11. НьюеллМФ. Мастеринг: погляд зсередини / Пер. З англ. О. Кравченка, О. Науменка, А. Субботіна; За ред. О. Кравченка; Передмова О. Кравченка. Київ. : Комора, 2015. 200с.
12. Овсянніков В. Г. Принципи мікрофонного звукозапису у контексті творчих напрямів звукорежисури / В. Г. Овсянніков // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. — 2021. — Вип. 39. — С. 124–129.
13. Полякова О. В. Дублювання як вид кіноперекладу / О. В. Полякова // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (Мовознавство). — 2013. — Вип. 116. — С. 338–341.
14. Полякова О. В. Стратегія добору ліпсинк-відповідників за принципом фонетичного синхронізму у дубляжі англомовних анімаційних фільмів українською / О. В. Полякова // Наукові записки. Серія: Філологічна. — Острого: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2013. — № 45. — С. 305–307.
15. Софієнко І. В. Становлення кіно-перекладу в Україні / І. В. Софієнко // Мовні і концептуальні картини світу. — 2014. — Вип. 50(2). — С. 401–405.
16. Brave Bunnies. URL: <https://www.bravebunnies.com/> (дата звернення: 28.11.2024).
17. Film.ua. URL: <https://film.ua/uk/> (дата звернення: 28.11.2024).

18. Sweet.tv. URL: <https://sweet.tv/hollywood-ukraine> (дата звернення: 28.11.2024).
19. Sweet TV. URL: <https://sweettv.bigmir.net/mojzhes.html> (дата звернення: 28.11.2024).
20. The Village. (2021). Hollywood in Ukraine. URL: <https://web.archive.org/web/20210408012339/https://www.the-village.com.ua/village/culture/hollywood-in-ukraine/304285-sweettv> (дата звернення: 28.11.2024).
21. Ukrainian Moment. (2021). Еволюція української озвучки та дубляжу. URL: <https://ukrainianmoment.format21.org/uk/kultura/evolyuciya-ukrayinskoyi-ozvuchky-ta-dublyazhu/> (дата звернення: 28.11.2024).
22. USFA. URL: <https://usfa.gov.ua/> (дата звернення: 28.11.2024).
23. Village. (2021). Sweet TV: новий погляд на кіно і телебачення. URL: <https://www.village.com.ua/village/culture/culture-promo/302413-sweet-tv> (дата звернення: 28.11.2024).
24. Закон. (1998). Закон України «Про авторське право та суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98-%D0%B2%D1%80/sp:dark#Text> (дата звернення: 28.11.2024).

ІНТЕРВ'Ю З РЕЖИСЕРОМ ЗАКАДРОВОГО ОЗВУЧЕННЯ ТА ДУБЛЯЖУ ОЛЕНОЮ МОЙЖЕС

-Олено, я читала ваше інтерв'ю про роботу над українським дубляжем серії фільмів про Гаррі Поттера. Хотілося з вами поспілкуватися на рахунок і інших ваших дубляжних праць. Розкажіть детальніше про свої визначні проекти.

Олена: - Останнім часом мені в роботу надходять багато фільмів та серіалів. Бувають і дубляжі і озвучки, всього вистачає. Що замовляють, те і робимо. Є дуже цікаві проекти, які потім хочеться передивлятися у готовому варіанті не раз і не два. Робота над такими фільмами приносить задоволення, навіть якщо у деякі моменти сильно хвилюєшся за персонажів, коли відбуваються непередбачувані сюжетні повороти. У своїй роботі з акторами та звукорежисерами ми намагаємося врахувати кожен таку деталь, щоб максимально точно піднести правильні емоції українському глядачеві. Іноді у фільмах чи серіалах ми пропускаємо великі сцени без тексту, переходячи з репліки на репліку і тоді не розуміємо про що йде мова, але в таких випадках ми все ж повертаємося і разом з актором і звукорежисером розбираємося з усім. Хоч швидким промотуванням, хоч повним переглядом, але дивимося ті сцени, щоб правильно зрозуміти сюжет і передати все що хотіли автори.

-Ви сказали, що працюєте зараз не тільки над дубляжними проектами, а і з записом диктора, тобто озвученням. Розкажіть про особливості роботи.

Олена: -Озвучення, або як ми називаємо це просто озвучка це простіший варіант ніж дубляж. Проте і тут потрібно слідкувати за всім і всіма. Деякі замовники просять робити озвучення максимально наближеним до дубляжу, тобто максимально накривати оригінал, щоб ніякі фрази ніде не «провисали». Звісно, якщо трапляється неукладені фрази, що або більші за фразу оригінальною мовою, або менші, ми на ходу щось придумуємо. Якщо фразу треба скоротити, максимально прибираємо слова, але так щоб залишився сенс. У протилежній ситуації можна щось додати на ту фразу яка залишилася не накритою. Тут головне розуміти суть проекту і правильно підібрати слова. В цьому процесі завжди думають всі разом, і я, і мій звукорежисер, ну і самі актори-диктори. Зрозуміло, що в озвученні ми не робимо ніяких звуків, як часто називають це «охи-ахи, пчихи». Актори повинні в озвучці піднести відповідну емоцію сцени, але все ж не перегравати. І як режисер і мої колеги слідкуємо над цим.

-Розкажіть про сленг між акторами, режисерами та звукорежисерами.

Олена: Наш сленг дуже прискорює нашу роботу. Замість того, щоб довго пояснювати чому потрібно переписати, ми можемо сказати одне слово і ми зрозуміємо одне одного. Ну наприклад, при записі дубляжу я і звукорежисер слідкуємо за шириною сказаної фрази і деколи актор може не з першого разу попасти у ліпсинг. Тому якщо актор сказав фразу швидше ніж потрібно, ми можемо сказати «ширше» і актор зрозуміє, що цю фразу при перезаписі він має сказати повільніше. А якщо навпаки сказати «швидше», тут все теж зрозуміло, що фразу треба сказати швидше. У роботі наших звукорежисерів теж з нами є комунікація сленгами і всі це вивчили і знають. Я сама працювала не один рік звукорежисером і знаю як важливо записати якісно. Тому якщо звукорежисер каже, що треба переписати через брак, я стаю на бік звукорежисера і прошу акторів переписувати. Випадки перезапису бувають найрізноманітніші, для цього існують такі слова як «кляцнув», «мокро записав», «зажував фразу», «забовтав фразу» і все таке інше. А ще цікаві ситуації бувають, коли в озвучці не вистачає написаного тексту на фразу і ми кажемо «у нас тут провисла фраза, треба щось докинути» або «давай туди якесь словосполучення додаємо», в таких моментах приходиться придумувати що додати, щоб «все накрити». Також сленговим є назва дубляжних реплік, їх називають «кільцями». Одне «кільце» – це одна репліка персонажа у фільмі чи серіалі. Це може бути як одне слова або реакція, так і більші фрази, наприклад «Ти не зробиш мені чашечку кави, будь ласка? Мені потрібно прокинутися, щоб бути продуктивною».

-З якими акторами дубляжу ви співпрацюєте? Які особливості роботи з ними? Як вам працюється із дітьми-акторами?

Олена: -У мене є моя, можна так сказати, команда акторів, іноді я це називаю «пачка акторів», з якими я співпрацюю на постійній основі. Я можу записати серіал, беручи по одній людині на головні ролі, а другорядні розподілити між, губо кажучи, декількома людьми. Тут йде плюс у кількості записаного за один раз, а ще плюс у зароблених грошах акторами, коли вони приходять не на 30-40 кілець, а на 100 і можливо більше. Це все такі другорядні персонажі, як «перехожий», «сусід», «продавець», «касир», «офіціант», «бізнесмен», «психолог» і так далі. Таких прикладів дуже багато, такі персонажі з'являються один раз за весь фільм і глядач вже через кілька хвилин забуде про них. На головних героїв важливо знайти підходящу людину, з роками цей навик вже сформувався на всі 100%. Я тільки починаю дивитися фільм чи серіал, одразу в голові вимальовується картинка. Якщо це два головних герої, у мене в голові вже звучить діалог потрібних мені людей і точно знаю кого кликати на роль. Іноді навіть ми нашими акторами прикрашаємо оригінальний твір, додаємо йому нової родзинки. Майстерність та професіоналізм наших акторів дубляжу на дуже високому рівні. Це можна зрозуміти і по результату який ми бачимо потім на екранах і по процесу запису, коли людина сідає і одразу пише,

точно попадаючи в персонажа. Але всі люди різні, це потрібно розуміти і на це теж зважати у своїй роботі. До кожного потрібен свій підхід. Іноді все залежить від настрою актора або самопочуття, проте підібравши правильні слова у потрібний момент можна врятувати будь-яку ситуацію. Це особливо працює у роботі з дітьми. Діти-актори дубляжу також існують, є прекрасні діти, справжні професіонали своєї справи, а найцікавіше те, що покоління таких дітей вже виросло чимало. Проте ця ніша заповнюється знову і знову, завдяки всіляким курсам акторської майстерності так курсів дубляжу. Деколи дорослі актори дубляжу, що мають своїх дітей просять щоб їхню дитину спробували на якусь роль. Найчастіше такі діти розуміють процес краще за інших, бо спостерігають за процесом роботи своїх батьків. Робота з дітьми дещо складніша, ніж з дорослими і це зрозуміло. Тут ще грає роль вміння самого режисера пояснити яку емоцію він хоче від дитини. Бувають ситуації, коли після декількох записів дітей, а у дубляжі всі актори пишуться окремо одне від одного, наступний запис з дорослим досвідченим актором дубляжу здається відпочинком, тоді ми зі звукорежисером відчуваємо себе як на курорті, у переносному значенні, звичайно. Я маю на увазі те, що актор із може попасти у репліку з першого разу і вона ляже, сенс репліки буде донесений правильно і перезаписувати нічого не прийдеться. Натомість дитина сенс репліки може зрозуміти не одразу, тоді треба режисеру самому сказати із правильною інтонацією і тоді дитина-актор це повторить під запис.

-Ви згадали про покоління дітей-акторів, та те, що діти акторів дубляжу також працюють акторами. Чи багато таких? І чи є цілі сім'ї акторів дубляжу?

Олена: -Звичайно є акторські сім'ї. Навіть більше скажу, з багатьма я співпрацюю, як і з батьками, так і з їхніми дітьми. Взяти сім'ю Локтіонових. Євгеній та Марина часто пишуться у мене у проєктах, а з недавніх пір і їхній синочок Ілля також, робить свої перші дубляжні кроки. Дочка Катерини Буцької теж регулярно пишеться, Валерія має вже дуже багато дубляжних ролей і пише професійно та швидко. Якщо брати дітей по-старше, і багато по-старше, то можна згадати родину Зіновенко, де у дубляжі і мама, і тато, і дві їхні дорослі дочки. Лідія і Дарина Муращенко у мене дуже часто пишуться, а вони мати і донька. Брати Терещуки чого варті, Дмитро та Володимир два спеца, профі у цій справі. Про сім'ю Хостікоєвих-Сумських я думаю багато хто знає. Слава (В'ячеслав Хостікоєв) пишеться у мене в проєктах регулярно та і на студії вцілому, його голос є затребуваним на ринку українського дубляжу. Його родичі теж не раз приймали участь в українських дубляжах.

-Я знаю що Ви певний час працювали звукорежисером. Розкажіть чи зараз Вам допомагають ваші знання у звукорежисурі при роботі режисером дубляжу?

Олена: -Так, я пропрацювала звукорежисером більше 10 років і це був цікавий час. Тоді не було цифрового обладнання, ми всі працювали зовсім по-іншому ніж зараз. На сьогоднішній день прогрес у записі пішов далеко вперед і це дуже тішить, цікаво спостерігати за цим всім. В різних я як людина обізнала можу і допомогти і підказати щось. Наприклад, коли звукорежисер буває трішки запізнюється на запис, я можу поставити сама мікрофон актору. Я як режисер дубляжу не вимагаю від акторів писати стоячи, це діло кожного, частіше у мене актори пишуться сидячи, щоб не сильно втомлюватися під час великих записів.

Кирило Татарченко, актор дубляжу: -Я пишу дубляж завжди стоячи, мені так простіше і спокійніше. Нас таких акторів, що пишуть стоячи багато насправді, стоячи легше відчутти персонажа, іноді повторення його рухів дозволяє краще зрозуміти емоції, які потрібно передати.

Олена: -Ось Кирило пише стоячи, я це знаю і не заперечую. Хто у нас ще стоячи пишеться? Настя Павленко, Людмила Чиншева, Тамара Морозова, та зараз всіх навіть не згадаю. Так, багато хто пишеться стоячи, але на своїх записах я акторів не змушую стояти. А раптом у актора спина болить чи ноги, це ж треба теж розуміти. Процес запису займає багато часу, особливо якщо це головна роль і тоді треба віддавати всі сили у персонажа, а не на те щоб стояти на ногах. Якщо продовжувати нашу тему звукорежисури, то я ще хотіла сказати що професійні звукорежисери у дубляжі на вагу золота. Коли і режисеру комфортно з людиною, і актору, а якщо щось піде не так, то звукорежисер все швидко вирішить і запис по суті перерветься не на довго. Для акторів важливо налаштувати звук у вухах, і коли налаштування комфортного звучання проходить швидко це теж прекрасно.

-Дякую Вам, Олено, за інтерв'ю.

Олена: -Будь ласка! Пішли далі працювати, наш актор вже скоро буде. Дубляж сам себе не запише!

Додаток Б

«Розподілення ролей у фільмі «Гаррі Поттер і філософський камінь» та дубляжні кільця персонажів»

ГАРРІ ПОТТЕР І ФІЛОСОФСЬКИЙ КАМІНЬ

Переклад Горстка Тетяна

ДІТИ	ЖІНКИ	ЧОЛОВІКИ
ВАНЯ ВІКУЛОВ 57 ДІМА ЗЛЕНКО 154 ЖЕНЯ ЛЕБЕДІН 264 КУХАР ТИМУР 17 ЄВА ГОЛОВКО 27	ЮЛІЯ ПЕРЕНЧУК 10 ВЕРОНІКА ЛУК'ЯНЕНКО 119 ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО 50 РУСЛАНА ПИСАНКА 35 АННА СОБОЛЕВА 59	ВОЛОДИМИР ТЕРЕЩУК 20 ВІКТОР АНДРІЄНКО 36 ЯРОСЛАВ ЧОРНЕНЬКИЙ 34 МИХАЙЛО ВОЙЧУК 100 ЛЕСЬ ЗАДНІПРОВСЬКИЙ 38 АНДРІЙ СОБОЛЕВ 53 ІГОР ЖУРБЕНКО 49 ЛЕСЬ ГІМБАРЖЕВСЬКИЙ 32 ОЛЕКСІЙ СЕМЕНОВ 14

№	Персонаж	Актор	Режисер	Кількість реплік
1	Барон	ВІКТОР АНДРІЄНКО	Олена Мойжес	2
2	Вернон	ВІКТОР АНДРІЄНКО	Олена Мойжес	29
3	Волдеморт	ОЛЕКСІЙ СЕМЕНОВ	Олена Мойжес	14
4	Вуд	АНДРІЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	14
5	Відвідувач	ІГОР ЖУРБЕНКО	Олена Мойжес	1
6	Гаррі	ЖЕНЯ ЛЕБЕДІН	Олена Мойжес	264
7	Герміона	ВЕРОНІКА ЛУК'ЯНЕНКО	Олена Мойжес	118
8	Гегрід	МИХАЙЛО ВОЙЧУК	Олена Мойжес	100
9	Гравець	АНДРІЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	1
10	ГУРГУР	-----	Олена Мойжес	39
11	Гуч	ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	17
12	Дадлі	АННА СОБОЛЕВА	Олена Мойжес	29
13	Дамблдор	ЛЕСЬ ЗАДНІПРОВСЬКИЙ	Олена Мойжес	38
14	Джентльмен	ВОЛОДИМИР ТЕРЕЩУК	Олена Мойжес	1
15	Джордж	АНДРІЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	3
16	Джні	ВЕРОНІКА ЛУК'ЯНЕНКО	Олена Мойжес	1
17	Доріс	ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	1
18	Драко	ЄВА ГОЛОВКО	Олена Мойжес	27
19	Дін	КУХАР ТИМУР	Олена Мойжес	17
20	Жінка	ЮЛІЯ ПЕРЕНЧУК	Олена Мойжес	1
21	Жінка1	ЛИДА МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	1
22	Жінка2	ЮЛІЯ ПЕРЕНЧУК	Олена Мойжес	1
23	Жінка3	ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	1
24	Жінка4	ЮЛІЯ ПЕРЕНЧУК	Олена Мойжес	1
25	Жінка5	ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	1
26	Жінка6	ЮЛІЯ ПЕРЕНЧУК	Олена Мойжес	1
27	Капелюх	ЯРОСЛАВ ЧОРНЕНЬКИЙ	Олена Мойжес	9
28	Квірел	ІГОР ЖУРБЕНКО	Олена Мойжес	21
29	Креб	АНДРІЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	7

№	Персонаж	Актор	Режисер	Кількість реплік
30	Леді	ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	1
31	Лі	ВАНЯ ВІКУЛОВ	Олена Мойжес	9
32	Макґонґел	РУСЛАНА ПИСАНКА	Олена Мойжес	35
33	Мама	ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	1
34	Молі	ЮЛІЯ ПЕРЕНЧУК	Олена Мойжес	5
35	Напис	ІГОР ЖУРБЕНКО	Олена Мойжес	16
36	Невіл	АННА СОБОЛЕВА	Олена Мойжес	27
37	Нік	ЯРОСЛАВ ЧОРНЕНЬКИЙ	Олена Мойжес	5
38	Олівандер	ЯРОСЛАВ ЧОРНЕНЬКИЙ	Олена Мойжес	8
39	Охоронець	ЯРОСЛАВ ЧОРНЕНЬКИЙ	Олена Мойжес	2
40	Пасажир	АНДРЕЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	1
41	Пасажирка	ЮЛІЯ ПЕРЕНЧУК	Олена Мойжес	1
42	Персі	АНДРІЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	11
43	Петунія	ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	24
44	Префект	ІГОР ЖУРБЕНКО	Олена Мойжес	2
45	Привид	ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	2
46	Провідник	ІГОР ЖУРБЕНКО	Олена Мойжес	1
47	Продавчиня	ЛІДІЯ МУРАЩЕНКО	Олена Мойжес	1
48	Пітон	ЯРОСЛАВ ЧОРНЕНЬКИЙ	Олена Мойжес	1
49	Рон	ДІМА ЗЛЕНКО	Олена Мойжес	154
50	Снейп	ЛЕСЬ ГІМБАРЖЕВСЬКИЙ	Олена Мойжес	14
51	Титри	ІГОР ЖУРБЕНКО	Олена Мойжес	1
52	Том	СЛАВА ЧОРНЕНЬКИЙ	Олена Мойжес	2
53	Учень	АННА СОБОЛЕВА	Олена Мойжес	3
54	Учитель	ВОЛОДИМИР ТЕРЕЩУК	Олена Мойжес	1
55	Флитвік	ВІКТОР АНДРІЄНКО	Олена Мойжес	5
56	Флінт	АНДРІЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	4
57	Фред	АНДРІЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	7
58	Філч	ВОЛОДИМИР ТЕРЕЩУК	Олена Мойжес	12
59	Фіренц	ІГОР ЖУРБЕНКО	Олена Мойжес	6
60	Хлопчик	ВАНЯ ВІКУЛОВ	Олена Мойжес	2
61	Хлопчик1	ВАНЯ ВІКУЛОВ	Олена Мойжес	1
62	Чарівник2	ВОЛОДИМИР ТЕРЕЩУК	Олена Мойжес	1
63	Чоловік	ВОЛОДИМИР ТЕРЕЩУК	Олена Мойжес	1
64	Чоловік1	ІГОР ЖУРБЕНКО	Олена Мойжес	1
65	Шеймус	ВАНЯ ВІКУЛОВ	Олена Мойжес	16
66	Гейб	АНДРІЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	4
67	Гоблін	ЯРОСЛАВ ЧОРНЕНЬКИЙ	Олена Мойжес	2
68	Гойл	АНДРІЙ СОБОЛЕВ	Олена Мойжес	1
69	Грипхук	ВОЛОДИМИР ТЕРЕЩУК	Олена Мойжес	3

Гаррі

1 частина

07:06, 07:17, 08:21, 08:28, 08:40, 09:06, 09:14, 09:23, 09:41, 10:27, 10:28, 10:30, 10:35, 11:22, 11:23, 11:36, 12:57, 14:03, 14:08, 14:59, 16:09, 16:33, 16:53, 17:05, 17:12, 17:18, 17:23, 18:01, 18:13, 18:55, 19:14, 20:07, 20:38, 21:58, 22:14, 22:20, 23:52, 24:18, 26:08, 26:55, 27:27, 29:36, 30:07, 30:58, 31:03, 31:34, 31:41, 32:22, 32:37, 33:42, 34:14, 34:16, 34:19, 34:30, 35:11, 36:36, 36:44, 36:54, 36:57, 37:01, 37:14, 37:48, 38:12, 38:18, 38:27, 38:32, 40:24, 41:01, 43:26, 46:10, 46:14, 47:32, 47:48, 48:36, 48:58, 49:05, 53:19, 55:06, 55:14, 55:39, 56:27, 56:46, 56:54, 57:20, 57:39, 57:43, 58:00, 58:40, 59:54, 00:28, 02:11, 02:38, 02:59, 03:11, 03:27, 03:50, 03:55, 04:40, 04:53, 05:01, 05:31, 06:26, 07:15, 07:37, 07:44, 08:03, 08:27, 08:39, 08:45, 09:30, 09:45, 09:51, 10:23, 11:31, 11:38, 11:39, 11:58, 12:35, 13:06, 13:13, 13:21, 13:30, 14:18, 14:37, 16:04, 16:27, 16:31, 16:44, 16:52, 17:12, 17:26, 17:34, 17:57, 18:04, 18:10, 20:19, 21:04, 22:42, 23:08, 23:22, 24:56, 26:08, 26:24, 26:30, 26:47, 27:03, 27:10, 28:01, 29:13, 29:23, 29:25, 29:46, 30:12, 30:23, 30:29, 30:36, 31:09, 32:41, 33:03, 35:11, 35:53, 36:03, 36:13, 36:21, 36:46, 37:43, 40:05, 40:25, 41:02, 41:07, 41:14, 41:19, 41:27, 41:32, 42:08, 43:09, 43:34, 43:40, 43:49, 44:11, 46:58, 47:54, 48:35, 49:57, 50:24, 50:28, 50:43, 51:18, 51:42, 52:24, 52:29, 52:32, 52:46, 52:52, 53:04, 53:10, 53:22, 53:42, 54:07, 54:14, 54:36, 55:26, 55:43, 55:54, 56:24, 56:58, 57:19, 57:21, 57:30, 57:40, 57:52, 58:21, 58:40, 58:46, 59:09, 59:15, 59:20, 59:25, 59:28, 59:32, 59:34, 59:58, 00:07, 00:14, 00:34, 00:48, 01:14, 01:24, 02:15, 03:01, 03:29, 06:04, 06:16, 06:19, 07:40, 08:02, 08:24, 08:40, 09:23, 09:49, 10:09, 10:16, 10:36, 11:48, 12:33, 13:21, 14:20, 14:29, 15:51, 16:32, 16:46, 17:08, 17:16, 17:31, 17:46, 18:15, 18:53, 19:49, 19:53, 21:42, 24:13, 24:47, 25:10, 25:29

Всього 264

Герміона**1 частина**

38:40, 38:46, 39:02, 39:17, 39:39, 43:56, 45:15, 48:58, 54:54, 55:10, 56:37, 57:20, 57:39, 57:44, 57:53, 59:25, 00:16, 02:42, 03:13, 03:16, 03:42, 03:54, 04:11, 04:22, 04:36, 04:38, 04:53, 05:01, 05:13, 05:25, 05:33, 08:27, 08:39, 08:45, 08:48, 09:04, 09:50, 12:24, 12:41, 12:59, 13:08, 13:34, 14:02, 14:38, 14:46, 16:01, 16:30, 16:41, 16:51, 17:10, 18:50, 21:10, 22:59, 23:04, 23:43, 25:05, 25:31, 25:54, 26:15, 26:38, 27:14, 28:20, 28:26, 28:35, 28:45, 39:42, 39:58, 40:07, 40:15, 40:23, 40:27, 40:39, 41:07, 41:35, 42:49, 45:33, 50:46, 51:13, 51:50, 52:14, 52:28, 52:44, 53:42, 54:42, 54:57, 55:24, 56:04, 56:35, 56:44, 57:30, 58:06, 58:55, 59:13, 59:17, 59:27, 59:30, 59:33, 59:35, 59:38, 59:40, 00:12, 00:31, 00:45, 01:06, 01:21, 02:56, 03:43, 04:10, 04:31, 06:17, 06:21, 08:33, 08:42, 19:41, 19:57, 22:32, 24:12, 25:26

Всього 118

Гургур

1 частина

07:47, 08:06, 09:46, 20:38, 21:02, 21:39, 26:50, 33:15, 40:17, 41:28, 42:29, 42:51, 45:37, 45:55, 46:23, 46:49, 47:03, 47:59, 48:22, 48:32, 49:27, 50:30, 50:45, 51:17, 51:33, 53:29, 55:30, 55:48, 58:32, 59:07, 59:55, 01:04, 01:58, 10:16, 10:51, 11:17, 15:58, 17:43, 20:01

Всього 39

Рон**1 частина**

36:32, 36:41, 36:48, 36:56, 37:00, 37:06, 37:18, 37:50, 38:01, 38:13, 38:19, 38:28, 38:36, 38:44, 38:49, 38:37, 40:26, 41:02, 41:18, 43:00, 45:21, 45:57, 46:11, 46:39, 46:48, 49:17, 49:52, 50:05, 50:49, 52:57, 55:42, 55:43, 55:52, 57:20, 57:39, 57:44, 57:47, 57:44, 57:57, 58:00, 01:13, 02:04, 02:16, 02:32, 02:52, 02:54, 03:07, 03:13, 03:15, 03:28, 03:39, 04:10, 04:21, 04:37, 04:53, 05:01, 05:08, 05:18, 05:45, 08:27, 08:39, 08:44, 08:58, 09:41, 09:45, 10:51, 11:33, 11:39, 11:55, 12:47, 13:16, 13:28, 13:36, 14:38, 15:58, 17:15, 17:28, 18:48, 21:03, 22:24, 23:01, 23:28, 24:15, 25:22, 25:54, 26:14, 28:12, 28:22, 28:27, 28:41, 28:52, 29:12, 29:18, 29:24, 29:33, 30:10, 30:14, 30:24, 30:31, 36:03, 36:18, 36:26, 36:39, 39:51, 40:05, 40:22, 40:24, 41:07, 42:14, 42:53, 43:45, 43:52, 47:31, 51:35, 51:45, 52:20, 52:31, 53:42, 55:45, 56:15, 56:27, 56:39, 57:12, 57:20, 57:30, 58:13, 58:28, 59:02, 59:11, 59:22, 59:25, 59:29, 59:31, 59:33, 59:28, 59:40, 59:55, 00:00, 00:58, 01:09, 01:26, 01:51, 02:21, 03:04, 03:45, 04:12, 04:40, 05:10, 06:06, 06:24, 07:09, 07:34, 19:40, 19:15

Всього 154

«Офіційно затверджений дубляжний текст» Додаток В

Гаррі Поттер і філософський камінь

Головні ролі:

Жінки: **Герміона**

Чоловіки: **Гаррі, Рон**

Інші ролі:

Чоловіки: Дамблдор (80+), Геґрід (40+), Дадлі (11 років), Вернон (40+), Пітон, Відвідувач, Том, Чарівник2, Квірел (заїкається), Чоловік, Чоловік1, Хлопчик, Хлопчик1, Ґоблін, Ґрипхук, Олівандер, Пасажир, Охоронець, Джордж (16), Фред (16), Невіл (11), Драко (11), Капелюх, Шеймус (11), Персі (16), Нік (50+), Учень, Префект (16), Джентльмен, Снейп, Дін (11), Філч, Вуд, Флитвік, Лі (11), Флінт, Учитель, Привид, Фіренц, Волдеморт (сичить, говорить загрозово), Провідник, Барон, Креб (лише смішок), Ґойл (лише смішок), Гравець

Жінки: **Макґонеґел (80+), Петунія (40+), Доріс, Жінка, Жінка1, Жінка2, Жінка3, Жінка4, Жінка5, Жінка6, Молі, Джіні (6-8), Продавчиня, Леді, Гуч (40+), Мама, Пасажирка**

Гургур (натовп, на тлі, діти) виділене сірим, є на звуковій доріжці

Курсивом виділені умовні фрази та написи

02:30 *Напис* *Прівіт-Драйв*

03:30 Дамблдор Я мусив би здогадатися, що ви вже тут,
/ професорко Макґонеґел.

**03:47 Макґонеґел Вітаю, професоре Дамблдор. / То
чутки правдиві, ^v Албусе?**

03:56 Дамблдор Боюся, що так, професоре. ^v Хороші ^v і
погані.

04:01 Макґонеґел А малюк?

04:03 Дамблдор Геґрід привезе.

**04:04 Макґонеґел По-вашому, безпечно довіряти
Геґріді щось настільки важливе?**

04:09 Дамблдор А, професоре, ^v я довірив би Геґріді
навіть себе.

04:33 Геґрід Професоре Дамблдор. (дих) Професоре
Макґонеґел. (Кхм) (маленьке зусилля)

04:37 Дамблдор Бачу, долетів без пригод, Геґрیده?

04:39 Геґрід Так, сер. ^v Малюк задрімав, коли ми
пролітали над Брістолем. Хех. / Тільки не
будіть. / Візьміть. (тихо, дихання)

**04:57 Макґонеґел Албусе, ^v гадаєте, безпечно ^v
залишати його в цих людей? Я цілий
день за ними стежу. Гірших маґлів годі й
уявити. / Вони ж такі...**

05:08 Дамблдор (перебиваючи) ...Єдина його рідня.

05:12 Макґонеґел Малюк прославиться. Кожна дитина в нашому світі знатиме його ім'я.

05:17 Дамблдор Отож бо. / Тому хай росте [∇] якнайдалі від нас. / (дих) Його час настане.

05:36 Геґрід (шморґ) (важко, різко, видих)

05:40 Дамблдор Облиш, Геґріде. [∇] Ми з ним іще не прощаємось.

05:46 Геґрід (носом, дих)

05:53 *Напис* «Містеру й місіс Дурслі, Привіт-Драйв, 4; Літл-Вінґін, Суррей»

05:58 Дамблдор Щасти... / Гаррі Поттер.

06:09 *Титри* *Гаррі Поттер і філософський камінь*

06:20 Петунія Вставай! Прокидайся! / Давай!

06:41 Дадлі Вставай, кузене! Ми їдемо в зоопарк! / (сміх)

06:54 Петунія (радісно) Ох! А ось і він, наш іменинник.

06:59 Вернон З Днем народження, синку.

07:00 Петунія (цьомк, смішок до 07:02)

07:01 Дадлі (смішок до 07:02)

07:02 Петунія Приготуй сніданок і (сердито, крізь зуби) постарайся нічого не спалити. (шморґ)

07:06 Гаррі Так, тітко Петунія.

07:07 Петунія Сьогодні все має бути бездоганно, [∇] бо в мого Дадлі особливий день.

- 07:14 Вернон Хутчіш! / Принеси мені каву.
- 07:17 Гаррі Так, дяьку Вернон.
- 07:18 Петунія (видих) / Ну хіба вони не чудесні, любчику? (радісний стогін)**
- 07:25 Дадлі Яка кількість?
- 07:27 Вернон Тридцять шість. Я сам полічив.
- 07:29 Дадлі (істерично) Тридцять шість? Торік, торк у мене було тридцять сім!
- 07:32 Вернон Але деякі з цих подарунків більші, ніж торішні.
- 07:35 Дадлі (істерично) Мені на це начхати!
- 07:37 Петунія (боязко) Ні-ні-ні. Ось, як ми зробимо. Зараз ми підемо [∨] й купимо тобі ще два подарунки. Ти згоден, гарбузику?**
- 07:47 Гургур (гомін на тлі, надворі до 07:53)
- 07:48 Петунія Ми чудово проведемо час. Чекаю не дочекаюся.**
- 07:55 Вернон Попереджаю тебе, малий. [∨] Будь-яка витівка, [∨] будь-яка... [∨] і ти весь тиждень не отримаєш ані крихти. [∨] Сідай.
- 08:06 Гургур (у серпентарії, гул, натовп)
- 08:06 *Напис Серпентарій*
- 08:13 Дадлі Хай ворухнеться.
- 08:18 Вернон Ворущись!
- 08:20 Дадлі Ну ж бо!

- 08:21 Гаррі Вона спить.
- 08:23 Дадлі Зануда.
- 08:28 Гаррі Пробач йому. Він не розуміє, як воно: лежати отак цілий день, [∇] поки всі інші витріщають на тебе очиська.
- 08:40 Гаррі (напівтоном) Ти мене чуєш? / Це так... [∇] Я ніколи не розмовляв зі зміями. [∇] Мабуть... [∇] А ти... / часто говориш із людьми? / Ти з Бірми, так? [∇] Там добре було? [∇] Скучаєш за рідними?
- 09:03 Напис *Вирощений у неволі*
- 09:06 Гаррі Ясно. [∇] І я також. Ніколи не бачив своїх батьків.
- 09:10 Дадлі Мамо! Тату! Сюди! Дивіться, що робить ця зміюка!
- 09:14 Гаррі (стогін)
- 09:19 Дадлі (злякано, покрикує, стогін)
- 09:23 Гаррі (тихо, смішок)
- 09:25 Дадлі Пф! [∇] Пф! (важко дих)
- 09:39 Пітон С-с-спас-с-сїбі.
- 09:41 Гаррі Будь ласка.
- 09:46 Відвідувач Змія!
- 09:46 Гургур (натовп у музеї, крики до 10:07)
- 10:03 Дадлі Мамо! Мамо!
- 10:04 Петунія (крик)**

Додаток Г

«Розподілення ролей у серіалі «Хоробрі зайці» та дубляжні кільця персонажів (серії 227 та 230)»

BB_227_Racoon - UKR_fin_SONG_к

Персонаж	Актор	Режисер	Кількість реплік
БОП	Левченко Вікторія	Олена Мойжес	22
БУ	Перенчук Юлія	Олена Мойжес	23
ВОКАЛ	-----	Олена Мойжес	1
ВСІ	Перенчук Юлія Мастасва Єлизавета	Олена Мойжес	1
МАМА ЄНОТ	Артем'єва Анна	Олена Мойжес	8
МАМА ЗАЯ	Муращенко Дарина	Олена Мойжес	3
НАПИС	Кудрявець Юрій	Олена Мойжес	2
ОПОВІДАЧКА	Мастасва Єлизавета	Олена Мойжес	2
ПІСНЯ 7		Олена Мойжес	1
РІКІ	Зіновенко Єлизавета	Олена Мойжес	27
РОУЗ	Руда Тетяна	Олена Мойжес	11
СПІВАЧКА	-----	Олена Мойжес	1
ТАТО ЄНОТ	Кудрявець Юрій	Олена Мойжес	5
ТАТО ЗАЙ	Гімбаржевський Лесь	Олена Мойжес	3
УСІ ЗАЙЦІ	Гімбаржевський Лесь Перенчук Юлія Мастасва Єлизавета	Олена Мойжес	1

БОП

1 частина

00:51, 00:55, 01:10, 01:20, 01:27, 01:46, 02:10, 02:16, 02:24, 02:36, 03:21, 03:37, 03:40, 03:49, 04:01, 04:01, 04:05, 04:16, 04:27, 05:16, 05:23, 06:20

Всього 22

БУ

1 частина

00:34, 00:51, 01:08, 01:18, 01:20, 01:38, 01:43, 02:06, 02:31, 02:55, 03:08, 03:28, 03:34, 03:44, 04:11, 04:21, 04:35, 05:14, 05:28, 05:39, 05:50, 06:07, 06:24

Всього 23

РІКІ

1 частина

00:50, 00:53, 01:04, 01:15, 01:29, 01:37, 01:40, 01:50, 02:01, 02:13, 02:21, 02:27, 02:40, 02:46, 02:52, 03:23, 03:55, 04:11, 04:21, 04:31, 05:08, 05:16, 05:29, 05:39, 05:54, 06:03, 06:31

Всього 27

РОУЗ

1 частина

00:36, 01:58, 02:43, 02:49, 02:58, 03:02, 03:12, 03:34, 03:37, 03:57, 06:26

Всього 11

BB_230_Tiger - UKR_fin_SONG_к

Персонаж	Актор	Режисер	Кількість реплік
БОП	Левченко Вікторія	Олена Мойжес	35
БУ	Перенчук Юлія	Олена Мойжес	33
ВОКАЛ	-----	Олена Мойжес	1
ГАРРІ	Артем'єва Анна	Олена Мойжес	28
МАМА ЗАЯ	Муращенко Дарина	Олена Мойжес	5
МАМА ТИГР	Зіновенко Єлизавета	Олена Мойжес	13
НАПИС	Кудрявець Юрій	Олена Мойжес	2
ОПОВІДАЧКА	Мастаєва Єлизавета	Олена Мойжес	1
ПІСНЯ 3		Олена Мойжес	1
СПІВАЧКА	-----	Олена Мойжес	1
ТАТО ЗАЙ	Гімбаржевський Лесь	Олена Мойжес	5
ТАТО ТИГР	Кудрявець Юрій	Олена Мойжес	3

БОП

1 частина

00:39, 00:41, 00:54, 01:07, 01:11, 01:24, 01:28, 01:52, 02:04, 02:18, 02:21, 02:23, 02:25, 02:29, 02:38, 02:50, 02:54, 03:04, 03:13, 03:24, 03:40, 03:52, 03:53, 04:07, 04:28, 04:37, 04:42, 04:53, 05:05, 05:34, 05:39, 05:48, 06:01, 06:13, 06:27

Всього 35

БУ

1 частина

00:35, 00:38, 00:48, 00:58, 01:07, 01:24, 01:27, 01:30, 01:41, 02:12, 02:18, 02:21, 02:23, 02:25, 02:50, 03:01, 03:11, 03:16, 03:34, 03:52, 03:53, 04:03, 04:21, 04:38, 04:43, 04:53, 04:54, 05:05, 05:09, 05:34, 05:45, 06:05, 06:24

Всього 33

ГАРРІ

1 частина

00:45, 00:50, 01:02, 01:13, 01:23, 01:33, 01:45, 02:07, 02:15, 02:20, 02:23, 02:31, 02:41, 02:59, 03:21, 03:26, 03:49, 03:53, 03:55, 04:30, 04:42, 04:53, 05:01, 05:06, 05:35, 05:56, 06:17, 06:30

Всього 28

МАМА ЗАЯ

1 частина

00:26, 00:33, 00:38, 05:53, 06:30

Всього 5

МАМА ТИГР

1 частина

01:08, 01:17, 01:26, 01:37, 01:49, 01:56, 02:09, 02:22, 04:57, 05:42, 05:48, 06:21, 06:30

Всього 13

НАПИС

1 частина

00:16, 00:18

Всього 2

«Дубляжний текст мультсеріалу «Хоробрі зайці» (серії 227 та 230)»

ХОРОБРІ ЗАЙЦІ

Серія 227_ «Поезія і рок»

00:02 СПІВАЧКА	(співає) Opening song
00:16 НАПИС	ХОРОБРІ ЗАЙЦІ
00:18 НАПИС	ПОЕЗІЯ І РОК
00:20 ОПОВІДАЧКА	Знову прийшло сьогодні і Хоробрі Зайці навідалися до своїх друзів Єнотів. Ой, а де ж вони?
00:27 ТАТО ЗАЙ	(смішок)
00:28 ОПОВІДАЧКА	(смішок) А, он вони... малюють з натури. (АБО: А, он вони... Зайці дають майстер-клас з малювання.)
00:34 БУ	(смішок) Ти чудова модель, Роуз.
00:36 РОУЗ	Дякую, мені дуже сподобалось
00:39 МАМА ЄНОТ	Так, і дякую за урок. Дуже пізнавально.
00:43 МАМА ЗАЯ	О, мені зай-приємно.
00:46 ТАТО ЗАЙ	Займалятам теж сподобалося, чи не так?
00:50 РІКІ	Боп, Бу!
00:51 БОП	О, привіт!
00:51 БУ	О, привіт!
00:53 РІКІ	Гайда гратися?
00:55 БОП	Гаразд! Я саме закінчив.
00:57 ТАТО ЄНОТ	(смішок) Постривай, Рікі. А ти вже вивчив вірш (на завтра)?
01:01 МАМА ЄНОТ	Хотілося б почути його за чаюванням.

01:04 РІКІ	Ем, я ем... я ще доучую.
01:08 БУ	О, о! Ми тобі допоможемо.
01:10 БОП	Так! Буде весело.
01:12 МАМА ЄНОТ	О, прекрасно, це чудова ідея.
01:15 РІКІ	Я теж! Ходімо до мене в кімнату.
01:18 БУ	Ходімо! (смішок)
01:20 БОП	Хоробрі Зайці, впереееед!
01:20 БУ	Хоробрі Зайці, впереееед!
01:27 БОП	Так, і де ж вірш?
01:29 РІКІ	Заждіть хвилинку. Спершу я вам щось покажу. При-го-туйтеся!
01:37 РІКІ	Та-дааа!
01:38 БУ	Оооо! (сміх)
01:40 РІКІ	Летючий змії-монстр!... Як вам?
01:43 БУ	(вигуки, смішки)
01:46 БОП	(смішок) Так, гарно. Але як щодо вірша?
01:50 РІКІ	Гаразд. (зітхаючи) Змія не буде.
01:57 ТАТО ЄНОТ	О?
01:57 МАМА ЗАЯ	(здивована реакція)
01:58 РОУЗ	О!
02:01 РІКІ	Ось вірш. Але вчити його супер-нудно.
02:06 БУ	Правда? (сміх) А я люблю вчитися!
02:10 БОП	Я теж. Слухай, вірш називається «Дружба».
02:13 РІКІ	Тодіііі.... почнемо.

02:16 БОП	Клас! Повторюй за мною. «З другом треба вміти...»
02:21 РІКІ	(стогне) З другом треба вміти...
02:24 БОП	«Разом щось робити»...
02:27 РІКІ	О, як... грати разом з друзями! Грати музику!
02:31 БУ	О. Я теж так хочу!
02:36 БОП	А як же вірш? Не можна одразу здаватися...
02:40 РІКІ	Ще й як можна. Я здаюся!
02:43 РОУЗ	Тук-тук, Рікі. Ти дещо загубив...
02:46 РІКІ	О, еє, дякую.
02:49 РОУЗ	Мама питає, чи ти вже вивчив вірш.
02:52 РІКІ	Ну еє... розумієш...
02:55 БУ	Ні, ми здалися.
02:58 РОУЗ	Уже? (АБО: Так швидко?) Я люблю вчити вірші. Оцей недавно вивчила:
03:02 РОУЗ	(наспівуючи) Граю ноти.. я щодня.. на (моїй) віолончелі...
03:08 БУ	Ооо... Як ти його вивчила?
03:12 РОУЗ	(смішком) Поки грала на віолончелі. (наспівує) Ла-ла-ла-ла, ла-ла-ла-ла-ла, ла-ла-ла-ла-ла-лі.
03:21 БОП	Ого, зайчудово!
03:23 РІКІ	Так, але зовсім не в стилі рок.
03:28 БУ	О, о, я спробую. (наспівує) Граю ноти.. я щодня.. на (моїй) віолончелі...

03:34 БУ	(Щодня) на моїй віолончелі. (потім смішок)
03:34 РОУЗ	(Щодня) на моїй віолончелі.
03:37 БОП	(смішок)
03:37 РОУЗ	(смішок) Молодець!
03:40 БОП	Хрумкі морквинки! Як швидко ти вивчила!
03:44 БУ	Коли наспівуєш, легше запам'ятати слова.
03:49 БОП	Гмм... А! Що, як ми вірш Рікі теж заспіваємо?
03:55 РІКІ	Заспіваємо? Можна спробувати.
03:57 РОУЗ	(смішок) Скажу мамі, що ви ще працюєте. Удачі.
04:01 БОП	Бувай!
04:01 БОП	Бувай! Так, співайте за мною.
04:05 БОП	(співає) «З другом треба вміти разом щось робити...»
04:11 БУ	(співає) «З другом треба вміти разом щось робити...»
04:11 РІКІ	(співає) «З другом треба вміти разом щось робити...»
04:16 БОП	І спільні ігри мати, в біді не покидати
04:21 БУ	І спільні ігри мати, в біді не покидати
04:21 РІКІ	І спільні ігри мати, в біді не покидати
04:27 БОП	Ха! Вдалося! Заспіваємо ще раз?
04:31 РІКІ	Ні. Рок-зірка Рікі усе вивчив.

04:35 БУ

Гіп-стриб-ура! Ми вивчили вірша! А тепер – зайцетанець! (сміх)

04:45 ПІСНЯ 7 Раді знов

зустрітися тут,

бо в нас є

такий зайцедруг.

У гості завітали ми

на теплий твій прийом.

Родини познайомили,

погralися разом.

Дякуємо за цей час

і дружбу, що є в нас!

05:08 РІКІ

Ми рок-зірки!

05:11 МАМА ЄНОТ

Діти! Час віршів!

05:14 БУ

(смішок) Зайстрибуймо!

05:16 РІКІ

Ура!

05:16 БОП

Ура!

05:17 МАМА ЄНОТ

Ааа.

05:18 ТАТО ЄНОТ

Так приємно милуватися нашими картинами.

05:21 ТАТО ЗАЙ

Гм, так!

05:23 БОП

Ми готові, починаймо!

05:24 МАМА ЄНОТ

О? Пречудово! Починаємо вечір поезії.

05:29 РІКІ

Вірш називається «Дружба».

05:39 РІКІ

(співає) З другом треба вміти разом щось робити

I 05:39 БОП	I спільні ігри мати, в біді не покидати (співає) (співає) З другом треба вміти разом щось робити
05:39 БУ	I спільні ігри мати, в біді не покидати (співає) (співає) З другом треба вміти разом щось робити
05:51 ВСІ	I спільні ігри мати, в біді не покидати (сміх, вигуки)
05:53 ТАТО ЄНОТ	Молодці!
05:54 РІКІ	Так! Урааа!
05:57 МАМА ЄНОТ	О, мушу сказати, я вперше чую, щоб вірша ось так співали...
06:03 РІКІ	Дякую. Вчити вірш під музику набагато цікавіше.
06:07 БУ	I (набагато) веселіше!
06:12 ТАТО ЄНОТ	Я вражений. Вчити вірші не завжди легко.
06:15 МАМА ЗАЯ	Вчити вірш під музику – це дуже творчий підхід. Молодці!
06:20 БОП	Так, і ми працювали разом, як у вірші.
06:24 БУ	А Роуз нам допомогла!
06:26 РОУЗ	(смішок)
06:28 МАМА ЄНОТ	Браво, діти! Дайте п'ять!
06:31 РІКІ	Даю п'ять!
06:34 УСІ ЗАЙЦІ	(сміх)
06:36 ВОКАЛ	(End Credit Song)

ХОРОБРІ ЗАЙЦІ Серія 230_ «Один великий жук»

00:02 СПІВАЧКА	(співає) Opening song
00:16 НАПИС	ХОРОБРІ ЗАЙЦІ
00:18 НАПИС	ОДИН ВЕЛИКИЙ ЖУК
00:19 ОПОВІДАЧКА	Вночі у джунглях була сильна гроза, саме коли Хоробрі Зайці гостювали у родини Тигрів.
00:26 ТАТО ТИГР	(зусилля) Хух! Дякуємо, зайці, що допомогли прибрати.
00:26 МАМА ЗАЯ	(одночасно) Хух...
00:31 ТАТО ЗАЙ	На здоров'я.
00:33 МАМА ЗАЯ	Вітер добряче обшарпав дерева.
00:35 БУ	Ага. Доообряааче.
00:38 ТАТО ЗАЙ	(сміх)
00:38 МАМА ЗАЯ	(сміх)
00:38 БУ	(смішок)
00:39 БОП	Ще трошки...
00:40 ТАТО ТИГР	А!
00:41 БОП	(зусилля) Дивіться! Що це за істота?
00:45 ГАРРІ	О, це комаха.
00:48 БУ	Так, але яка саме?
00:50 ГАРРІ	Це ее... (зітхає) Я не знаю.
00:54 БОП	Запитаємо у твоєї мами? (АБО: Твоя мама має знати.) Вона ж.. ентомолог!
00:58 БУ	Так. Вона вивчає комах.

01:02 ГАРРІ Молодці, що згадали. Мама нам скаже, хто це. (АБО: Мама точно знає, хто це.)
Гайда!

01:08 МАМА ТИГР (смішком) Привіт, діти. Що у вас?

01:11 БОП Ми знайшли плямистого жука.

01:13 ГАРРІ Ось. Я знаю чимало жуків, але цього не впізнаю...

01:17 МАМА ТИГР А ми розглянемо його уважно.. з моїм особливим з моїм особливим збільшувальним апаратом.

01:23 ГАРРІ (смішок)

01:24 БОП Ооо, так!

01:24 БУ (смішок)

01:27 БУ Оооо!

01:28 БОП Хрумкі морквинки!

01:30 БУ Тепер він величезний!

01:33 ГАРРІ Гм... Але я досі не знаю, хто це.

01:37 МАМА ТИГР Тоді я дам тобі підказку. Скільки у нього плямок?

01:41 БУ Одна, дві, три, чотири!

01:45 ГАРРІ О, тепер знаю. Це плямистий пальмовий жук.

01:49 МАМА ТИГР Ха, правильно! Наука рулить!

01:52 БОП А ви покажете нам ще жуків, пані Тигрице?

01:56 МАМА ТИГР Ох, пробачте, я зараз трошки зайнята, але Гаррі покаже вам більше жуків у нашому саду.

02:04 БОП	О, було б зайчудово!
02:07 ГАРРІ	Ем, навряд чи я знаю всіх жуків...
02:09 МАМА ТИГР	Але ти знаєш дуже багато видів.
02:12 БУ	Так! Це буде зайцегеніально!
02:15 ГАРРІ	Гаразд! Я постараюся! Ходімо!
02:18 БУ та БОП	Хоробрі Зайці, впереееед!
02:22 МАМА ТИГР	(сміх)
02:23 БОП	(смішки)
02:25 БОП	Гм...
02:25 БУ	Мм... Щось я ніде не бачу жуків.
02:29 БОП	І як нам їх знайти?
02:31 ГАРРІ	Шукайте сліди – як от дірочки у цьому листку. Це означає, що його хтось їсть.
02:38 БОП	Який гарний. (АБО: Зайчудовий.) Хто це такий?
02:41 ГАРРІ	Це... червоний листогриз! Дивіться, він ворухить вусиками в пошуках їжі.. Ось так. Круть-круть!
02:50 БУ	(смішок)
02:50 БОП	(смішок)
02:54 БОП	Гляньте! Ось іще один!
02:59 ГАРРІ	Гм.. Це папоротевий літун.
03:01 БУ	Ти дуже багато знаєш про жуків.
03:04 БОП	У нього такі гарні крильця. Це мій улюблений.
03:11 БУ	Ооо! Що це за звук?
03:13 БОП	Він долинає звідти.

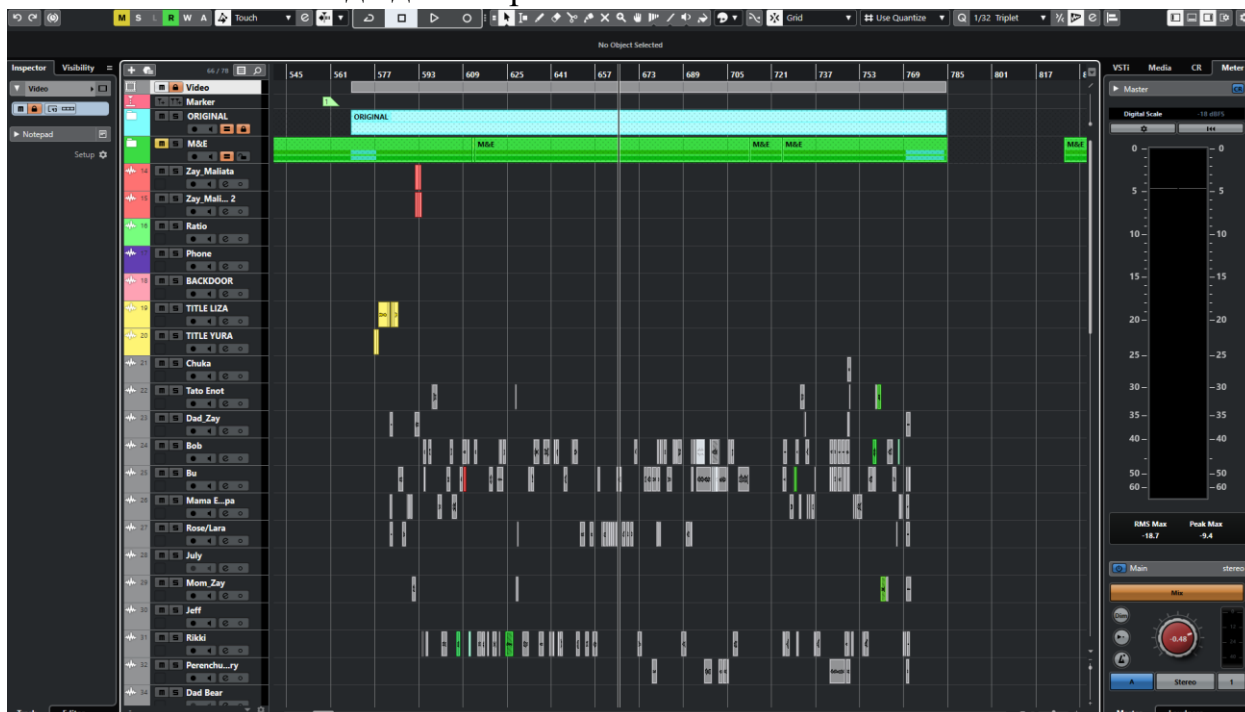
03:16 БУ	Уууу! (вдих, смішок) Це гримучий жук! (смішок)
03:21 ГАРРІ	Насправді, це жук-торохтун.
03:24 БОП	Як він видає цей звук?
03:26 ГАРРІ	Мама каже, в нього в черевці є дещо, схоже на брязкальце.
03:34 БУ	Як мої маракаси. Оо! (смішок) Чуєте? Я теж жук-торохтун! (сміх – далі)
03:40 БОП	Ха! Зайцегеніально! Тепер я... У мене великі крильця!.. Я лечу! Я лечу! Лечу!
03:49 ГАРРІ	А у мене гнучкі вусики!
03:52 БОП	Я лечу!
03:53 БУ	Бути жуком весело! (сміх)
03:55 ГАРРІ	Але, ми ще не справжні жуки. У справжніх жуків два вусики і шість ніжок.
04:03 БУ	Ооо. А у мене лише дві ніжки...
04:07 БОП	Гм... Один, два., три, чотири., п'ять, шість. У нас саме шість ніжок. Гмм... А! А що, як ми утрьох і є один великий жук?
04:21 БУ	Так! Зелений жук. Візьмемо це листячко... (смішок) Так!
04:30 ГАРРІ	Тигрові смужки! Тепер у нас два крила, два вусики і шість лапок.
04:37 БОП	Як у справжнього жука.
04:38 БУ	Так! Тепер летимо. (смішок)
04:42 БОП	Летимо! (смішки)
04:42 ГАРРІ	(звуки жука, смішки)
04:43 БУ	(смішки)

04:45 ТАТО ЗАЙ	Ой! Ти вже бачив такого великого жука?
04:48 ТАТО ТИГР	(сміх) Такого гіганта бачу вперше. І вперше чую його сміх.
04:53 ТАТО ЗАЙ	(смішок)
04.53 ГАРРІ	(смішки)
04:54 БУ	Погляньте, мамо Гаррі! Ми – великий жук!
04:57 МАМА ТИГР	(смішком) Ха, розумію. І як звати цього жука?
05:01 ГАРРІ	Ми... дуже рідкісний Зайце-тигро-жук.
05:05 БУ	(сміх)
05:06 ГАРРІ	Найбільший і найкращий серед жуків!
05:09 БУ	Гіп-стриб-ура! А тепер – жукотанець!
	05:15 ПІСНЯ З Новий друг –
	Це нова пригода,
	Вивчити світ нагода.
	Мандрувати!
	І відкривати
	Гори, ліси
	І ріки.
	Друзі ми
	Навіки!
05:34 БУ	(смішок)
05:35 ГАРРІ	Ууу-уу! Це було блискуче!
05:39 БОП	Так. Намалюємо наших жуків!
05:42 МАМА ТИГР	О, звучить весело. Можна до вас приєднатися?

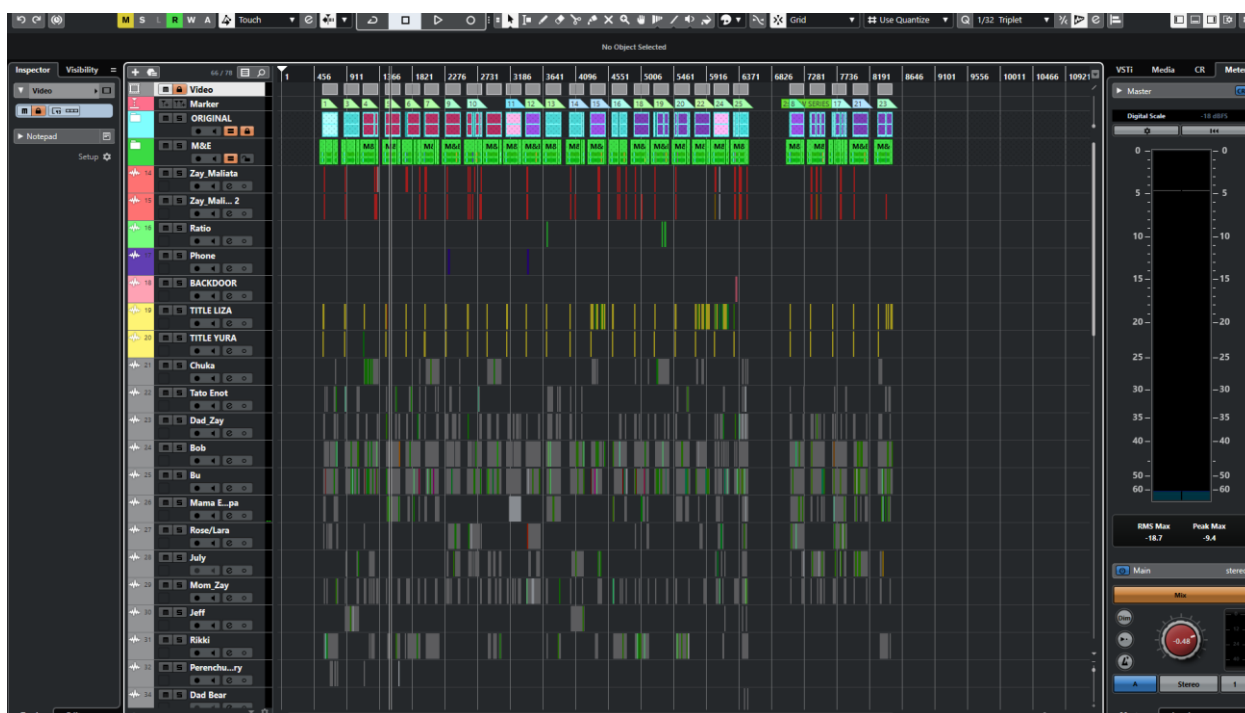
05:45 БУ	(смішки) Звісно, мамо Гаррі. Гайда! (смішки)
05:48 МАМА ТИГР	(смішки)
05:48 БОП	(смішки)
05:53 МАМА ЗАЯ	(задоволено зітхаючи) Які ж у вас гарні жучки!
05:56 ГАРРІ	Дякую. Це червоний листогриз. Бачите, які у нього вусики?
06:01 БОП	Мій улюблений — папоротевий літун, у нього гарні крильця.
06:05 БУ	А це – торохтун, він наче брязкає маракасами.
06:09 ТАТО ЗАЙ	О, цікаво. У кожного з вас є свій улюбленець.
06:13 БОП	Так. Дякуємо, що розповів нам стільки про жуків, Гаррі.
06:17 ГАРРІ	На здоров'я. (смішок) і мені сподобалося бути жуком разом з вами.
06:21 МАМА ТИГР	(смішок) О, певно, ви про цього жука...
06:24 БУ	(смішок) Так! Зайце-тигро-жук. (сміх)
06:27 БОП	(смішком) Гайда знову грати в жука!
06:30 ГАРРІ	Так, ууу-ууу!
06:30 МАМА ЗАЯ	(смішки)
06:30 МАМА ТИГР	(смішки)
06:36 ВОКАЛ	(End Credit Song)

Знімок екрану програми Nuendo 11 Дубляжний проект серіалу «Хоробрі зайці»

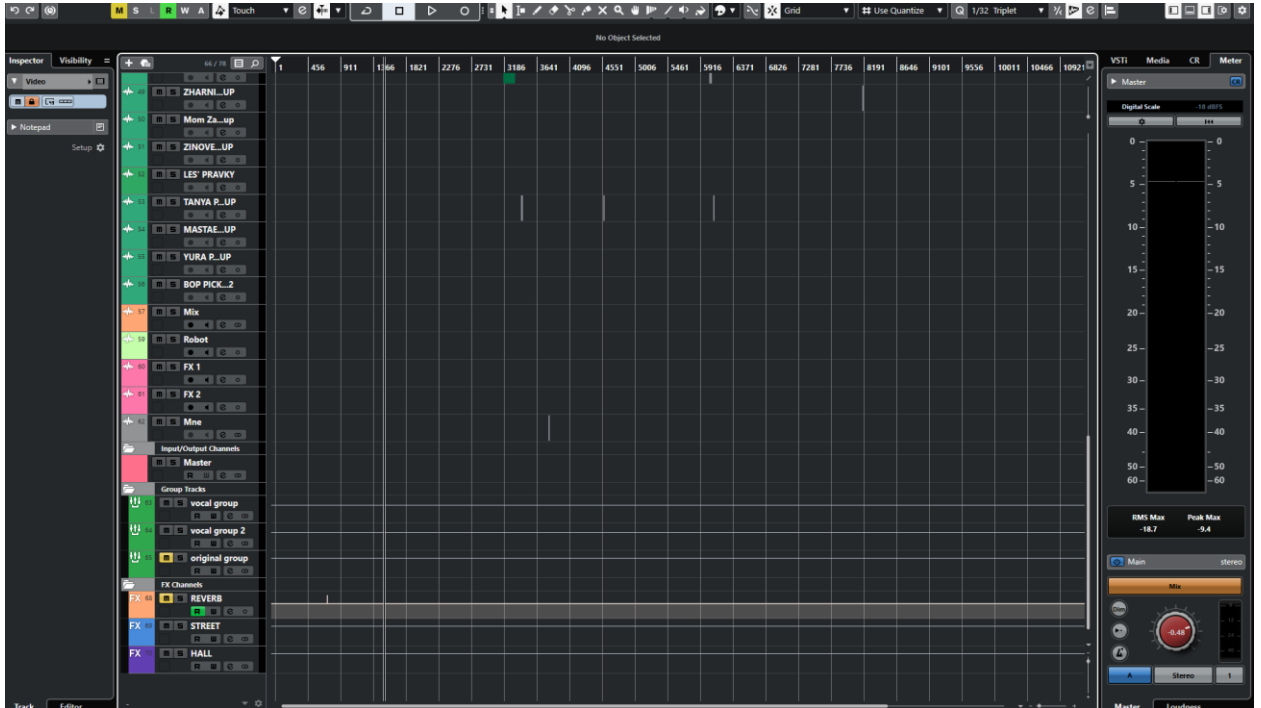
1. Загальний вигляд однієї серії

2. Загальний вигляд всього проєкту

3. Group Tracks

4. Мікшур

